Jaargang 108. Vrijdag, 26 October 1849. No. 86.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

STEDELIJKE SCHOOLCOMMISSIE te *Groningen* is voornemens, de **BIJZONDERE SCHOOL** de TWEEDE KLASSE, opengevallen door den vrijwilligen afstand van den Heer W. L. H. KÖSTL.. HENKE, te vervullen.

roept daartoe op ONDERWIJZERS van den EERSTEN, en, des noods, van den TWEEDEN RANG, tevens geëxamineerd en toegelaten zijn tot het geven van ONDERWIJS in de FRANSCHE, HOOGDUITSCHE ENGELSCHE TALEN, om hunne AKTEN en GETUIGSCHRIFTEN van goed gedrag, vóór den LAATSTEN ...NDAG in OCTOBER van dit jaar, franco in te zenden ter SECRETARIJ der Stad *Groningen*.

zijn geene vaste voordeelen aan voormelde Betrekking ...en, en de persoon, die toegelaten wordt, zal zich, ...noegen van de Stedelijke Schoolcommissie, moeten ... van een behoorlijk ingerigt SCHOOLLOKAAL, ...ts moeten deelnemen in het PROVINCIALE WE... en WEEZEN- en ONDERSTEUNINGSFONDS SCHOOLONDERWIJZERS, volgens de bepalingen, ...e bestaande.

De Stedelijke Schoolcommissie te Groningen,
Namens dezelve:
L. B. LOHMAN, *Secretaris*.

BURGERLIJKE STAND.

Ter kennis van de belanghebbenden wordt gebragt, dat het **BUREAU** van den **BURGERLIJKEN STAND** *Groningen* geopend is:

1) tot het doen van AANGIFTEN van GEBOORTEN OVERLIJDEN en het aanvragen van STUKKEN, AL... WERKDAGEN van des morgens half tien tot des na...ddags één uur;

2) tot het doen van AANGIFTEN van HUWELIJKEN het vragen van INLICHTINGEN deswege, alléén des ...NGSDAGS en VRIJDAGS voormiddags van half tien ... twaalf uur en des VRIJDAGS namiddags van drie ... vijf uur.

GRONINGEN, 24 October 1849.

De Wethouder, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand:
H. W. VAN GIFFEN.

TURKIJE.

Het verschil tusschen Rusland en Oostenrijk, – en Turkije.

Het *Journal des Débats* berigt, in een' brief uit Petersburg van den 9den Oct., dat de Ottomanische commissaris *Fuad*-effendi den 5den aldaar is aangekomen. Bij de ...nding van den brief was hij nog niet bij den Keizer ...gelaten. Intusschen heeft hij den graaf *van Nesselrode* gesproken, en deze kopij van den brief van de Porte aan den Keizer gegeven. De uitslag van dit onderhoud is nog onbekend.

— Uit Maltha wordt, d.d. 10den dezer, gemeld, dat het ...tsche eskader de Adriatische zee had verlaten om zich naar de Dardanellen te begeven, terwijl men zeide, dat ook de Oostenrijksche vloot, die echter alleen uit kleinere ...gevaartuigen bestaat, naar den kant der Dardanellen ...gestevend. De Porte was het meest beducht voor een' ...val der Russische vloot van 26 schepen, te Sebastopol ... de Zwarte Zee liggende, die binnen 40 uren troepen ... Konstantinopel zou kunnen ontschepen; tegen dit ge...r nam de Porte dan ook maatregelen, zoowel ter zee ... te land.

— Andere berigten uit Konstantinopel tot den 5den melden ...rens, dat er nog niets bekend was omtrent het antwoord van Oostenrijk en Rusland. Men schijnt zich echter op een' aanval voor te bereiden. Engeland heeft officieren beloofd voor de marine en er is sprake om Fransche officieren aan te vragen voor de landmagt. Het antwoord van den admiraal *Parker*, op de vraag van *Strattford Canning*, in hoe ver zijne instructiën hem veroorloofden de door hem gevolgde politiek te ondersteunen, schijnt gunstig te zijn. Na ontvangst daarvan heeft de gezant eene zeer langdurige conferentie met den grootvizier en den minister van buitenl. zaken gehad. Algemeen echter denkt men, dat de zaak langs diplomatischen weg zal worden beslecht.

— Nopens de godsdienstverzaking van *Bem* verneemt men ... nader het volgende:

Generaal *Bem*, den vasten wil des Sultans vernemende, ... niet uit te leveren, verklaarde onmiddellijk, „dat de ...dienst zijns vaderlands ook de zijne was, en dat des Sultans vijanden ook zijne vijanden waren.” Hij wilde onderdaan des Sultans worden, diens wapenen dragen en het Mahomedaansch geloof omhelzen. De generaals *Kmelz*, ...en en een dertigtal officieren volgden dit voorbeeld. — *Kossuth* was hierover zeer verstoord op *Bem*, begaf zich ... het Hongaarsche kamp en zocht zijne lotgenooten te bewegen, door den voorgenomen overgang geen smet te werpen op de vlag van het Christelijk Hongarije — de vlag waaronder zij altijd met eere streden, en daar men meende ... te merken, dat *Kossuth* in het genomen besluit den invloed van vrees of beloften meende te ontdekken, geraakte het kamp in beweging en vreesde men zelfs een oogenblik voor botsingen. — *Dembinski* handelde anders. Hij werd ...n Turk, maar erkende openlijk, *dat de Porte geheel vreemd was aan de godsdienst-verzaking van Bem en zijne ...lingen.* Terzelfder tijd schreef hij een brief van dankbetuiging aan den grootvizier en aan den seraskier. — *Bem* heet thans *Murad*-pacha. — Al de emigranten werden door de Turken steeds met onderscheiding behandeld.

Zoo zijn dan nu *Murad*-pacha en de zijnen onderdanen van den Sultan en dus beschermd tegen de eischen tot uitlevering. Men begrijpt dat deze gebeurtenis te Konstantinopel groote blijdschap verwekt.

ITALIE.

Te Rome wachtte men den 12den eerstdaags 's Pausen terugkomst, zoo men dacht reeds tegen Allerheiligen. In sommige brieven, die echter beweren, dat deze intogt eerst in den loop van December gebeuren zou, wordt gezegd, dat er den ... en 7den door het heilig collegie zeer ernstig over geraadpleegd is, en dat men besloten heeft, dat de Paus zijn verblijf weder op het Vatikaan behoorde te vestigen, eer de Fransche armee Rome verliet. De Spaansche generaal *Cordova*, die naar Rome gekomen was, maar er zich echter niet in zijne uniform vertoond had, is den 8sten naar Velletri teruggekeerd.

— In een officiëel artikel van den Franschen *Moniteur* vindt men eene opgave van de punten, om welker vervulling de Fransche regering bij den Paus aanzoek heeft gedaan:

1. eene algemeene amnestie, behoudens enkele uitzonderingen.

2. een burgerlijk wetboek, waarbij de beginselen en be...gen van het Fransche wetboek ten grondslag gelegd zijn.

3. eene onverwijlde hervorming van de regterlijke inrigtingen, als: *a.* vereenvoudiging der regtbanken; *b.* vereenvoudiging der instantiën; *c.* wijziging van alle geestelijke regtbanken, die over leeken of de aangelegenheden van leeken oordeelen; *d.* eenige regelen voor de criminele procedure, ten einde de persoonlijke vrijheid volkomen te waarborgen; *e.* regters, wier onafhankelijkheid door onomstootelijke waarborgen is verzekerd; *f.* mondelinge verdediging; *g.* openbaarheid der debatten.

4. stedelijke vrijheden op de onderstaande grondslagen: *a.* verkiezing der leden van den stedelijken raad; *b.* maires en adjuncten te kiezen door het hoofd der provincie of door den Paus uit eene lijst van kandidaten, aan te bieden door den raad; *c.* regt voor de stedelijke raden om stedelijke belastingen voor stedelijke doeleinden te heffen, en het toezigt te houden over derzelver aanwending.

5. provinciale instellingen, tot grondslag hebbende eene vergadering, door de stedelijke raden uit hunnen boezem te kiezen.

6. eene centrale vergadering, den naam van *consulta* of eenigen anderen naam dragende; de leden daarvoor te kiezen door den Paus uit eene lijst van kandidaten, opgemaakt door de stedelijke en provinciale raden. Zij zal eene raadplegende stem hebben in het punt van financiën.

— Bij de beraadslaging over de Romeinsche vraag heeft de heer *Odilon Barrot* aan de Fransche Wetgevende Vergadering een' brief voorgelezen van den Franschen gezant te Rome, den heer *de Corcelles*, waarin voorkomt, dat de Paus hem het volgende had gezegd: „Gij, Franschen, zijt steeds haastig; gij wilt altijd te snel gaan; wij Romeinen gunnen ons den tijd, ... veel, ik beken het, maar dit moet u geen schrik aanjagen. Intusschen wil ik u goed nieuws mededeelen. Ik heb iets willen doen dat Frankrijk aangenaam is. Onze wetgeving moet herzien worden. Ik heb gezegd, dat men eenvoudig het Wetboek Napoleon tot model moest nemen. Wij zullen er eenige wijzigingen in moeten brengen. Maar het is een ligt werk, de bijzonderheden van groote en schoone werkstukken, als zij eens voltooid zijn, te verbeteren.”

Men begrijpt nu, hoe de President der Republiek er toe kwam, om in zijn' bekenden brief ook de invoering van het Wetboek Napoleon in den Kerkelijken Staat te verlangen.

— Het Parijssche dagblad *la Patrie* geeft onder anderen het volgende berigt uit Rome van den 12den October j.l.:

„De regering zal eerlang een aantal bescheiden uitgeven, ter wederlegging van de lasteringen der demagogen, die beweren, dat men hier nog geregeerd wordt als in de middeleeuwen, dat allerwege de grootste wanorde heerscht, dat er geen regt te verkrijgen is, enz. De waarheid zal velen verbazen. De sedert tien jaren ingevoerde hervormingen zijn inderdaad zeer uitgebreid. Reeds heeft de openbaarmaking van een geschrift, waaruit blijkt, dat men onder de ambtenaren op de *tien* nauwelijks één' geestelijke telt, grooten indruk gemaakt. Men wil dat geschrift ook in Frankrijk verspreiden, om aan te toonen, dat op het punt der secularisatie van het bestuur reeds alles gedaan is wat verlangd kan worden. Want het zal toch bij niemand, die ter goeder trouw is, opkomen, aan het hoofd der kerk het regt om geestelijken in zijnen raad te roepen, volstrekt te willen ontzeggen.

„De Joden zullen eerstdaags eene bezending aan den Paus afvaardigen, om eenige concessiën te verzoeken. De *regerings-commissie* heeft te hunnen aanzien de drukkende, nog uit de tijden van *Benedictus XII* afkomstige verordeningen hersteld, welke vóór de revolutie bestonden. Zij hebben bezwaren daartegen geopperd, maar tot hiertoe geen gehoor kunnen erlangen. Thans zullen zij *van den Paus* de herziening dier verordeningen vragen, en bepaaldelijk de vergunning verzoeken, om zich in al de wijken der stad met der woon te mogen vestigen, en om vrijelijk te mogen reizen, zonder eene magtiging van de geestelijke overheid daartoe te behoeven. Zij vestigen hunne hoop op de mildheid *van den Paus*, die, naar men zegt, te hunnen aanzien zeer wel gezind is.”

Men hoopt op eenen goeden uitslag dezer zending. De niet-inwilliging zou een verschrikkelijk onregt zijn der menschheid aangedaan.

— Uit Napels wordt gemeld, dat men daar nog steeds voortgaat met het gevangennemen van personen, welke worden verdacht van deel te hebben genomen aan de vroegere woelingen. — Men verzekert, dat Rusland en Oostenrijk der Napolitaansche Regering hunne ondersteuning hebben toegezegd, indien het niet toegeven aan de eischen van Engeland, ten aanzien van Sicilië, tot verwikkelingen aanleiding mogt geven.

HONGARIJE.

De Executiën in Hongarije.

Graaf LODEWIJK BATTHYANI is op last der Oostenrijksche regering doodgeschoten (opgehangen), en dertien Hongaarsche hoofd-officieren zijn te gelijker tijd ter dood gebragt. — Graaf BATTHYANI kwam met eene deputatie naar prins WINDISCHGRÄTZ, bij den eersten aanvang des oorlogs, om vrede en onderwerping aan te bieden, bijaldien Oostenrijk aan Hongarije zijne oude constitutie, gelijk zij nog in 1847 bestond, bewilligen wilde. BATTHYANI en DEAK, die hem vergezelde, deden dezen stap in strijd met KOSSUTH, die naar Debreczin vertrok om bij zijnen weerstand te volharden. BATTHYANI was het hoofd der gematigde partij. Hij verscheen in het Oostenrijksche kamp met een voorstel van vrede, in eene stemming warsch van uitersten tegenstand en uiterste vorderingen. Bij de volvoering dezer loyale, dezer edele handeling werd hij in hechtenis genomen. Nooit nam hij deel aan den oorlog; hij was blootelijk minister geweest met DEAK en de constitutionnelen, op een tijdstip dat Oostenrijk en deszelfs bestuurders zieltogend schenen. Dat zulk een edel man ter dood moest worden gebragt, en wel met de koord, dit is een voldingend bewijs van de autocratische gezindheid des Oostenrijkschen hofs. Het is niet de democraat, het is niet de rebel, maar de man die zich tegen de democratie verzette en opstand poogde te dempen. Het is inderdaad de gematigde constitutioneel. Wat MAMIANI was te Rome, wat AZEGLIO te Turijn is, dat was LODEWIJK BATTHYANI in Hongarije, althans in den tijd die zijne langdurige en strenge gevangenschap vooraf ging. Zijne slagting getuigt genoegzaam van de constitutionele gevoelens van het Oostenrijksch hof en van Prins SCHWARTZENBERG's liberalisme. Ware de bedoeling geweest alle militair en burgerlijk talent, 't welk KOSSUTH gediend had, of ervaring in zake van oorlog of staat had verkregen, te vernietigen, dan zou men deze executiën in het groot kunnen begrijpen. Maar de begaafdste mannen, de gezworenste vijanden bevonden zich te Widdin of in Komorn. De onverschrokkenheid van het garnizoen der laatstgemelde vesting redde hen die er zich ophielden. Zij die zich thans te Widdin bevinden, zijn vermoedelijk eveneens gered; zoodat het eene toekomstige Hongaarsche revolutie aan geene krijgsoversten en raadslieden zal falen. De jongste slagting is dus eene nuttelooze wreedheid, even ongeschikt om de mannelijke bevolking te ontwapenen en vrees aan te jagen, even als het geeselen van vrouwen doelmatig is om de Hongaarsche dames Oostenrijkschgezind te maken.

De gebeurtenissen van 1848 kunnen beschouwd worden als de eerste poging van volksverheffing in Duitschland en in Hongarije. Dat deze pogingen, hoezeer ook onderdrukt en met al de hoop des volks in deszelfs hart terug gedreven, er verbitteren, en vroeger of later nieuwe stuiptrekkingen veroorzaken zullen, dit schijnt onvermijdelijk.

DUITSCHLAND.

Het nieuwe Centraal-bestuur.

Dewijl het thans is gebleken, dat de Oostenrijksche en Pruissische Regeringen, alvorens het tusschen haar gesloten traktaat, betreffende de aanstelling van een nieuw centraal bewind, in werking te brengen, hebben besloten, dat traktaat aan de afzonderlijke goedkeuring van al de Duitsche Staten te onderwerpen, — zoo meent men, dat de aanstelling van de vertegenwoordigers bij dat nieuwe bestuur nog wel eenige dagen uitgesteld zal blijven.

Men vindt een aantal lieden, die oordeelen, dat het thans bestaande centraal bewind geenszins ten gevolge van een besluit van Oostenrijk en Pruissen kan worden vervangen, vermits de Rijks-bestuurder door het Parlement, 't welk de geheele Duitsche Natie vertegenwoordigde, is gekozen, en niet door enkelen van die waardigheid kan worden ontzet. — Men vreest, dat deze zaak ligtelijk al weder tot nieuwe verwikkelingen aanleiding zal kunnen geven.

Men is bij het hoog bewind in Oostenrijk er steeds op bedacht, om Pruissen het tot stand brengen van het Noord-Duitsch Verbond zoo moeijelijk te maken, dat deze mogendheid zich ten slotte gedrongen zal vinden, om daarvan af te zien. Men beweert, dat de laatstelijk tot stand gebragte en nu goedgekeurde overeenkomst, betreffende de instelling van een nieuw voorloopig centraal bewind voor geheel Duitschland, daartoe kan strekken.

Zoolang *v. d. Pfordten* (Beijeren), *Stüve* (Hannover) en *Römer* (Wurtemberg), — dit klaverblad van echt Duitschgezinde mannen, — het hecht in handen houden, behoeft men geene vrees te voeden, dat Duitschland zich op eene andere wijze, dan met gemeen overleg van *al* de Duitsche Staten, zal constitueren.

Men koestert de hoop, dat de afkeuring, welke de handelwijze der Oostenrijksche regering in Hongarije in geheel Europa te beurt valt, gunstig zal werken ten aanzien der personen, welke alsnog in Baden worden gevangen gehouden en voor de krijgsraden zullen gebragt worden. — Men is van meening, dat de geheele beschaafde wereld groote verpligting heeft aan de Ottomannische Porte, ter zake van hare weigering, om de naar Turkije gevlugte hoofden van den Hongaarschen opstand uit te leveren.

WEENEN, 17 October.

De inkrimping van het leger is, naar men van goederhand verneemt, stellig besloten. De manschappen van acht jaren diensttijd en de voor den duur des oorlogs aangeworvenen worden deels met verlof gezonden, deels ontslagen.

— Volgens bekendmaking van het Oostenrijksch ministerie van financiën, bedragen de inschrijvingen voor de nieuwe leening 71 millioen florijnen.

— De *Lloyd* zegt: „Na eene oppervlakkige berekening zullen 60,000 Hondveds bij de keizerlijke trouwgeblevene inf. reg. worden ingelijfd. De verzending naar de inf. reg. duurt onafgebroken voort. De Oostenrijksche armee zal daardoor eene sterkte van 650,000 man hebben.”

Van den 20sten. Men verzekert van eene goed onderrigte zijde, dat *Haynau* zal ophouden opperbevelhebber in Hongarije te zijn. Dat deze aftreding in verband staat met de jongste teregtstellingen in Hongarije, wordt als zeker opgegeven; evenwel moet *Haynau* zelf zijn ontslag verzocht hebben en wel uit ontevredenheid, dat buiten zijn weten een koerier met bevelen, om het voltrekken der doodvonnissen op te schorsen, naar Hongarije was afgezonden. Hier heeft *Haynau* geen woord gesproken over de ophanden zijnde teregtstellingen te Pesth en te Arad. De Keizer, het ministerie, ja zelfs *Radetzky*, vernamen er eerst iets van, nadat zij voltrokken waren, en men verhaalt, dat er tusschen den laatsten en *Haynau* een hevig tooneel ter dezer zake heeft plaats gehad.

HAMBURG, 19 October.

Gisteren heeft de kommandant van Komorn *Klapka* [die met een paar honderd andere Hongaarsche officieren naar Engeland vertrekt] den schouwburg bezocht, waar hij met eenstemmige geestdrift werd begroet.

FRANKFORT, 21 October.

Zekere dame te Breslau, die met toestemming van de professoren aldaar de openbare lessen over anatomie, physiologie, enz. bijwoont, heeft de jonge dames aldaar in de openbare dagbladen uitgenoodigd, zich met haar te vereenigen in eene petitie aan den senaat der hoogeschool, strekkende, dat ook aan personen van hare sekse moge toegestaan worden, te gelijk met de studenten, collegiën te houden.

GROOTBRITTANIE.

LONDEN, 20 October.

De met het schip *True Love* aangebragte berigten nopens de expeditiën van *Franklin* en *Ross* schijnen aan het *Athenaeum* toe niet die geloofwaardigheid te verdienen, welke het publiek er algemeen aan toekent, en het beroept zich daarbij op den twijfel van den heer *Goodsir*, passagier aan boord van het schip *Advice*, dat tegelijkertijd met de *True Love* berigten ingewonnen heeft bij de Eskimo's. De heer *Goodsir* meldt aangaande de inlichtingen van de Eskimo's wel hetzelfde als de kapitein van de *True Love*, maar geeft daarenboven nog nader de punten op, alwaar de schepen van *Franklin* sedert drie winters en de schepen van *Ross* sedert een' winter vastgevrozen zitten, en verhaalt, dat de Eskimo's nog op het einde van April of het begin van Mei, niet in Maart, zoo als kapitein *Parker* berigt, aan boord van al de vier schepen geweest zijn en alles wel bevonden hebben. De twijfelingen van den heer *Goodsir* en van het *Athenaeum* berusten voornamelijk op de ongeloofwaardigheid der Eskimo's, door welke men zich moeijelijk kan doen verstaan en welke, zoo als hij beweert, op alle regtstreeksche vragen slechts met *ja* antwoorden, en dus ook op de vraag of zij schepen gezien hebben, geene zwarigheid maken om *ja* te zeggen; ten tweede berust de twijfel op de omstandigheid, dat Whalerpoint, alwaar de schepen van *Franklin*, en Port Jackson, waar die van *Ross* zouden liggen, te zeer binnen het bereik der groenlandsvaarders liggen, dan dat men zoude kunnen aannemen, dat de bevelhebbers der expeditiën verzuimd zouden hebben zich met hulp van sleden met hen in betrekking te stellen of ten minste hun door Eskimo's berigt te doen toekomen. Overigens merkt het *Athenaeum* op, dat, in tegenspraak met zijn' twijfel al de deskundigen, die met de Poolzeeën bekend zijn, stellig van meening zijn, dat men ten gevolge der ontvangene berigten de expeditiën als volkomen behouden mag beschouwen. Vooral moet sir *George Bach* verklaard hebben, dat zulke mededeelingen van Indianen en Eskimo's, als thans aan den kapitein *Parker* gedaan zijn, zich steeds bevestigd hebben en dat hij dus niet den minsten twijfel koestert, dat de vier schepen in de lente door de Eskimo's gezien zijn; alleen is het twijfelachtig, of zulks in Prince Regent's Islands of Westwaarts van Boöthia geschied zij. Ook de kapiteins *Parry*, *Sabine* en de admiraal *Beaufort* houden het berigt der Eskimo's voor geloofwaardig.

Van den 22sten. De Iersche tijdingen blijven dezelfde; nieuwe aanrandingen en moorden maken den inhoud uit. De opruijende dagbladen, de *Nation* en de *Irishman*, behelzen blootelijk de opgave der gepleegde misdaden en schijnen voor het oogenblik geene verdere aanwakkering tot het weigeren van pachtbetaling noodig te keuren.

— In de afgeloopen week zijn hier ingevoerd 1669 stuks horenvee (waarvan ongeveer twee derde uit Tonningen, en het overige uit Harlingen en Rotterdam) en 2870 schapen (grootendeels uit Nederlandsche havens). In de vorige week bedroeg de invoer van vee van allerlei soort 5056 stuks.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 October.

De discussiën over het Romeinsche vraagstuk zijn in de zitting der wetgevende vergadering van heden, door eene redevoering van den minister *Odillon Barrot* besloten. — Hij heeft zich beijverd, om hetgeen in den brief van den president tegenstrijdig scheen met de staatkunde der regering, op te helderen en tot overeenstemming te brengen, en verder te doen uitkomen, „dat reeds het *motu proprio* een niet onaanzienlijken vooruitgang aan de Romeinen op den weg der constitutionele vrijheid opende.”

Aan het slot zijner rede deed de minister gevoelen dat de mannen, die wij te Rome overwonnen hebben, den hemel moesten danken, dat Frankrijk en geene andere mogendheid aldaar is tusschen beiden gekomen.

Daarna zijn de verschillende credieten, in welker aanneming de goed- of afkeuring van de regering opgesloten lag, aan eene stemming onderworpen. Het eerste ging reeds door met eene meerderheid van 469 tegen 180 stemmen. Voor de volgende was het verschil stemmen nog grooter.

[Welligt heeft nimmer eenig vraagstuk meer aanleiding gegeven tot verwarring van staatkundige begrippen, dan dat, 't welk tot de Romeinsche zaken betrekking heeft. Ten blijke hiervan kan strekken, dat onder anderen de heer *Victor Hugo*, die, zoo als men weet, de waardigheid van *voorzitter van het Congres van den Vrede* heeft bekleed, heeft gesproken van de *verpligting* van Frankrijk om Italië te vrijwaren tegen het Oostenrijksche *zwaard;* — dat de generaal *Cavaignac*, de onderdrukker van den Junij-opstand, heeft gesproken *ten gunste* van de Romeinsche demagogen, en mitsdien van hen, die eene gelijke lijn trokken met de misdadigers, die vroeger Parijs in rep en roer hebben gebragt. — Meer andere dergelijke voorbeelden zouden als overtuigende bewijzen kunnen worden aangehaald!

— Een dagblad van Havre deelt eene verklaring mede, welke een nieuw licht werpt op het incident, hetwelk den 18den in de Wetgevende Vergadering plaats vond, en ten gevolge waarvan de heeren *Thiers* en *Bixio* geduelleerd hebben. In die verklaring, geteekend *L. Ancelet*, *Ed. Reydellet*, volksvertegenwoordiger en maire van Ingouville, *Louis Vidal*, maire van Graville en voor legalisatie, door *Bertin*, adjunct-maire van Havre, wordt verklaard, dat de heer *Thiers*, in een ten zijnen huize met die heeren op den 2den Nov. des vorigen jaars gehouden gesprek over de staatkundige aangelegenheden en de kandidatuur voor het presidentschap, gezegd heeft, dat het presidentschap van den heer *Lodewijk Bonaparte* vernederend voor Frankrijk zoude wezen. Op de vraag van den heer *Reydellet*, of hij hem magtigde dit gevoelen bekend te maken, had hij daartoe zijne volkomene toestemming gegeven.

NEDERLAND.

De ministeriële krisis.

Den 22sten October, des namiddags te 2 uur, is er bij den Koning te 's Hage eene bijeenkomst gehouden, die onder anderen bijgewoond werd door HH. KK. HH. de prinsen *Hendrik* en *Frederik*, benevens de heeren *Donker Curtius* en *Lightenvelt*. — Te drie uur heeft er een ministerraad plaats gehad, waarbij ook tegenwoordig was de heer *Wichers*, minister van justitie.

— Men schrijft den 22sten uit 's Hage aan *den Tijd*, „dat de heer *Thorbecke* heeft afgezien van de taak om een ministerie te vormen, en daarvan door middel van den heer *Donker Curtius* aan den Koning heeft kennis gegeven. De heeren *Thorbecke* en *Nedermeijer van Rosenthal* hebben reeds laatstleden Zaturdag de residentie verlaten."

[Ook de *Delftsche Courant* zegt, dat professor *Thorbecke* onverrigter zake naar zijne woonplaats, Leiden, is teruggekeerd.]

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van den 24sten October bevat in een artikel, bij haar ontvangen van eene hand, waaraan zij meent veel vertrouwen te kunnen schenken, het verhaal van den loop der *ministeriële krisis*. — Wij ontleenen aan dat vrij uitvoerige stuk de volgende bijzonderheden:

„Binnen 11 dagen [n.l. nadat door tusschenkomst van den heer *Donker Curtius*, aan de heeren *Thorbecke* en *Rosenthal* was opgedragen de vorming van een ministerie], van den 4—15den October, was men het omtrent de hoofdbeginselen van regering eens geworden, en werd door de heeren *Thorbecke* en *Rosenthal* aan Z. M. eene *gemotiveerde voordragt* gedaan van de personen ook in deze Courant vermeld, met dat onderscheid, dat de heer *Rosenthal* de departementen van buitenlandsche zaken en justitie, provisioneel beiden zoude bezetten, voor een van welke men een' ander noemde, die zich op dit oogenblik niet hier te lande bevindt, en wiens naam ik daarom nog wil verzwijgen. *Al* de ministeriële departementen zouden alzoo zijn bezet door een *geheel homogeen ministerie.*

„Nadat deze voordragt aan den Koning was geschied, werd aan den heer *Thorbecke*, door tusschenkomst van den heer *Donker Curtius* een kabinetschrijven gerigt, waarin men niet alleen vroeg een *geschreven* programma van de *hoofdbeginselen* van regering, welke het voorgedragen ministerie aankleefde, maar van *alle onderdeelen van elk departement;* niet alleen *van provinciale-*, *gemeente-*, *kieswetten*, *onderwijs*, *akademiën*, *regterlijke organisatie*, *houtvesterij*, *organisatie van het leger*, *defensiewezen*, maar, in één woord, van alle *details* der administratie, en wel zoo, dat over verschillende dier opgegevene onderwerpen onmogelijk een oordeel kon geveld worden, dan door hen, die werkelijk in het ministerie zijn en alle vereischte données in hun bereik hebben. Gij begrijpt waar dit heen wilde. Men wenschte het voorgedragen ministerie in het moeijelijke parket te brengen, om òf zijne onmagt te toonen door geen *volledig* programma te geven over alle onderwerpen, waarover men openlegging van beginselen vroeg en dat onmogelijk te geven was, zeker niet in een betrekkelijk korten tijd, òf indien men zoo dwaas was, zich over eene administratie uit te laten, waarover men zonder données niet grondig spreken kon en dus een onbekookt programma gaf, naderhand als het ministerie benoemd zoude zijn, zijne handelingen daarmede te vergelijken en het bij iederen stap te bemoeijelijken. De heeren *Thorbecke*, *Rosenthal* en de hunnen zouden wel zeer onverstandig geweest zijn, indien zij in dien strik waren geloopen.

.... „En wie moest dat programma beoordeelen? Gij begrijpt, dat de examinatoren geen andere, dan de tegenwoordige ministers zouden zijn. Naast deze dringen zich ook nog anderen op. Er bestaat een strijd tusschen de tegenwoordige ministers, die aan het bestuur willen blijven, en den oud-minister *van Hall*, die met nog een' persoon, wiens naam ik vooreerst nog verzwijgen wil, een ministerie willen vormen en gelooven daarin spoedig te zullen slagen. De heeren *Thorbecke* en de zijnen, die zich niet opgedrongen hebben, maar die men gezocht is, hebben zich al die beleedigingen niet laten welgevallen; maar hebben *eenparig aan Z. M., door tusschenkomst van den heer* Donker Curtius, *te kennen gegeven, dat, daar zij meenden te bespeuren, dat Z. M. geen genoegzaam vertrouwen in hen stelde, zij zich verder van alle bemoeijing moesten onthouden, en geloofden, zich definitievelijk te moeten onthouden van een programma te geven, als gevorderd was.* Zoo is thans de stand der zaak. Alles is weder in het onzekere."

Laatste berigten nopens de ministeriële krisis.

De ministeriële krisis is nog niet ten einde. Zij schijnt zelfs eene geheel nieuwe phase te zijn ingetreden.

In den Haagschen *Nieuwsbode* van den 24sten leest men:

„In afwachting dat de *Staats-Courant* van overmorgen, of welligt reeds die van morgen de ontknooping der ministeriële krisis berigte, meenen wij met eenige zekerheid reeds heden te kunnen melden, *dat de heer Thorbecke den hem opgedragen last heeft nedergelegd.*

„Was de hoogleeraar eensdeels slechts geslaagd in eene gedeeltelijke aanwijzing van mannen, die met zijn hooggeleerde een ministerie zouden helpen vormen, anderdeels heeft hij vergeefs getracht met deze mannen, overeenkomstig 's Konings opdragt, een stelsel te ontwerpen, een programma in geschrift te brengen.

„Gemis aan voltalligheid en gebrek aan homogeniteit mogen mitsdien voor de redenen worden gehouden, die den heer *Thorbecke* van verdere bemoeijenis hebben doen afzien of ontslaan.

„*Er zal dus weder een ministerie optreden, waaraan de heer Thorbecke geen deel heeft.*

„Omtrent de namen, die dat ministerie zullen uitmaken, onthouden wij ons van gissing, te meer, daar zeer spoedig eene officiële mededeeling alien twijfel dienaangaande zal wegnemen Maar dit laat zich, onzes inziens, toch vooraf reeds bepalen, dat, welke nieuwe namen ook mogen vernomen worden, *geen nieuw stelsel dat van het afgetreden ministerie vervangen zal.*

„*Zoo zal dan de uitslag dezer ministeriële krisis nu hoogstens eene verwisseling van personen opleveren.*"

De *Nederlander* geeft er het volgende berigt van:

„Men verneemt, dat het Z. M. behaagd heeft, den voorzitter der Tweede Kamer, den baron *van Goltstein*, met de vorming van een ministerie te belasten.

„De tijding maakte reeds gisteren op de Amsterdamsche beurs eenen gunstigen indruk. Men mag nu de spoedige beeindiging der langdurige weifeling te gemoet zien."

[Den 23sten October heeft Z. M. de Koning zich weder een zeer geruimen tijd met den heer *Donker Curtius* onderhouden. — Te twee uur heeft er een raad van ministers plaats gehad, in welken, zoo men verneemt, de heeren *Lightenvelt* en *Wichers* niet tegenwoordig zijn geweest.]

De *Arnhemsche Courant* zegt de volgende mededeeling van goederhand ontvangen te hebben:

„De combinatie *Thorbecke-Rosenthal* is zoo goed als mislukt. Sire heeft die heeren een aantal vraagpunten doen voorleggen, zelfs voor alle mogelijke eventualiteiten; — zij hebben geweigerd zich te verbinden en hebben hunnen last nedergelegd.

„Generaal *Nepveu* is aangezocht om een ministerie te vormen; hij heeft geweigerd en heeft, om alle geruchten te voorkomen, 's Hage verlaten.

„Door tusschenkomst van *Lightenvelt* zijn ontboden de heer *L. A. J. W.* baron *Sloet*, griffier der staten van Gelderland, om hem *Kempenaer's* nalatenschap op te dringen en de heer *van Nes*, oud-resident uit Java, thans te 's Heerenberg wonende, om hem de koloniën op te dragen.

„Men vermoedt, dat de bedoeling thans enkel is een nieuwen minister voor binnenlandsche zaken, voor koloniën en voor oorlog op te schommelen, en in Godsnaam voort te sukkelen.

„Eenige leden der Kamer hebben dringende brieven aan *Goltstein* geschreven, om hem aan te sporen onmiddellijk de Kamer in de tegenwoordige omstandigheden bijeen te roepen. Tot dusver geen antwoord, of het moest heden morgen zijn gekomen.

„Wij zijn dus op het oogenblik juist even ver, als op den 18den September."

'sGRAVENHAGE, 22 October.

Men verneemt, dat Z. M. de heeren *G. L. Baud*, oud-minister van koloniën, en *C. F. Pahud*, fungerend secretaris-generaal bij dat departement, heeft benoemd tot staatsraden in buitengewone dienst.

— Bij de Regering bestaat het voornemen om in navolging van eenige steden in ons vaderland en ook van het buitenland, alle de banken van leening, welke nu verpacht worden, onder het onmiddellijk beheer en administratie van de respective besturen te doen overgaan. Er worden deswege beschouwingen van de gewestelijke besturen gevraagd, om later desaangaande eene wet aan de Staten Generaal voor te dragen. *(Handelsbl.)*

— Woensdag, den 31sten dezer, wordt op de hofstede Meerdervoort, aan den weg van 's Hage naar Scheveningen, publiek verkocht eene belangrijke verzameling van 31 *Lama's*, *Alpaca's* en *Vigognes*, benevens 4 stuks vreemde schapen; denzelfden dag op de hofstede Valkenbosch, aan den weg van 's Hage naar Loosduinen, een aantal koets- en rijpaarden, veulenmerrie's, veulens, Newfoundlandsche-, tijger- en andere honden, enz.; Dingsdag den 30 e.k., op het Huis in het Bosch, nabij 's Hage, een aantal rijtuigen, tuigen, stalbehoeften enz.; alles tegen kontant geld.

MEDEMBLIK, 20 October.

Een treffend verlies leed het Koninklijk Instituut voor de Marine, door het overlijden van een zijner voornaamste leeraren, den kapitein-luitenant ter zee *J. C. Pilaar*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, enz. In ruim vijftigjarigen ouderdom bezweek deze rijk begaafde man, sedert kort tot officier benoemd aan de wetenschappelijke inrigting, waar hij bijna de helft van zijn korstondig leven met onverzwakten ijver en den gelukkigsten uitslag werkzaam geweest was.

ZWOLLE, 21 October.

J.l. Zaturdag is in het Odéon alhier eene vergadering gehouden van aandeelnemers in de ter dezer stede opgerigte hulpbank voor de kleine industrie. Nadat het door de voorstellers ontworpen reglement met enkele wijzigingen was vastgesteld, werden de voorstellers verzocht en namen zij op zich, het bestuur der nieuwe inrigting uit te maken; zoodat hetzelve bestaat uit de heeren ds. *C. L. P. Metelerkamp*, *G. J. Kalff*, mr. *J. Kalff*, mr. *B. J. B. van Sonsbeeck* en *K. F. W. Eijmael.* Wij wenschen den ondernemers toe, dat deze proef, om in ons land, zoo mogelijk, eene duurzame inrigting te vestigen, welke in *Ierland* heilzaam werkt, met eenen gunstigen uitslag moge bekroond worden. Te Middelburg heeft men ten vorigen jare het voorbeeld gegeven.

Moge hetzelve, gelijk te Zwolle, in andere plaatsen, vooral op het platte land, navolging vinden!

ARNHEM, 24 October.

De eerste Algemeene vergadering der *Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst*, den 22sten en 23sten dezer, alhier in het gebouw *Musis-Sacrum* gehouden, heeft ten volle aan de verwachting beantwoord. De eerste bijeenkomst, welke den 22sten des avonds te 6 uur plaats had, werd geheel aan de wetenschap gewijd.

Gisteren morgen te 10 uur werd de Algemeene Vergadering gehouden. De president van het hoofdbestuur, de heer dr. *Schneevoogt*, opende haar met eene sierlijke rede, waarin hij het groote nut aantoonde, hetwelk de maatschappij aan de geneeskundige staatsregeling, de geneeskundige wetenschap en de geneeskundigen zelven zal aanbrengen. — Daarna gaf de secretaris van het hoofdbestuur, de heer dr. *Ramaer*, een uitvoerig verslag van den staat der maatschappij, zoowel van de eerste pogingen, welke tot hare oprigting gedaan zijn, als van haren tegenwoordigen toestand, benevens van de werkzaamheden der verschillende afdeelingen. Uit dit verslag blijkt, dat de maatschappij thans 23 afdeelingen heeft, die te zamen ongeveer 700 leden tellen.

Na vele en gewigtige beraadslagingen, had de benoeming van het hoofdbestuur plaats. — Tot leden daarvan werden met bijna eenparige stemmen gekozen de heeren dr. *Schneevoogt;* dr. *Heije;* dr. *Sybrandi;* chir. *Vollenhoven* te Amsterdam; — dr. *Ramaer* te Zutphen; — prof. *G. J. Mulder*, te Utrecht; — dr. *Molenwater*, te Rotterdam; — dr. *Evers*, te 's Gravenhage; — dr. *Homoet*, te Arnhem; — dr. *Ali Cohen*, te Groningen, — en prof. *Donders* te Utrecht.

Te 6 uur sloot de president deze in vele opzigten zoo belangrijke vergadering.

MIDDELBURG, 22 October.

In de beide afgeloopen zittingen van het provinciaal geregtshof alhier, zijn in de zaak van den beschuldigde *J. B. de Loeil*, behalve de voorlezing van het arrest van teregtstelling en van de acte van beschuldiging, de voorlezing van een proces-verbaal en eene plaats-opneming door het kantongeregt te Axel, eene reeks van getuigen gehoord, op wier verklaring de beschuldigde eenige aanmerkingen heeft medegedeeld, even als op de verklaringen van de drie geneesheeren, die te Koewacht het lijk geschouwd hebben.

Heden worden nog eenige getuigen gehoord. Enkele in België woonachtige getuigen zijn niet opgekomen. — Voorts is de beschuldigde verhoord, waarna de pleidooijen zijn aangevangen.

UTRECHT, 22 October.

Men verneemt, dat bij de jongste verkiezing van een nieuw raadslid te Montfoort [waarvan ook door ons is gewag gemaakt] onregelmatigheden hebben plaats gehad. Er is n.l. gehandeld in strijd met eenige artikelen van het stedelijk reglement.

Die onregelmatigheden zijn aangewezen door twee leden van het kiezers-collegie.

Deze kiezers hebben zich gewend in een adres tot den raad, waarin zij, na de artikelen waartegen gezondigd is te hebben aangegeven nagenoeg aldus zouden eindigen: „Dat de adressanten van de wijsheid en regtvaardigheid van den raad mogen verwachten, dat dezelve om alle *partijdigheid* te vermijden, en *rust* en *eendragt* in de gemeente van Montfoort te bevorderen, op grond van de aangegevene en *niet te weerspreken daadzaken*, den persoon van *Arnoldus van Kleef* [de baardschrapper] vooreerst tot geene zitting in den raad zal toelaten, totdat overeenkomstig art. 43 van meergemeld stedelijk reglement, omtrent der adressanten geopperde bezwaren, door het intermediair van de Staten, van wege den Koning uitspraak zal zijn gedaan."

ASSEN, 22 October.

Gisteren is alhier eene vergadering gehouden van degenen, die zich bij inteekening verbonden hadden tot het nemen van eene actie in het alhier op te rigten badhuis. Alle actiën waren nog niet geplaatst; door echter met onderling goedvinden het montant der actiën te verhoogen, zijn de vereischte fondsen gevonden, en werd er definitief tot de oprigting van een badhuis besloten. Wij verheugen ons zeer in dezen uitslag, d[...] Assen zich nu weldra in het bezit zal zien gesteld van [...] sierlijk gebouw, hetwelk met Mei 1850 moet gereed z[...] en van eene nuttige inrigting, welke wij hopen, dat g[...] vruchten moge voortbrengen voor de gezondheid en het [...]noegen der bezoekers, en voor de actie-houders niet onvoo[r]deelig moge zijn.

— De arrondissements-regtbank alhier heeft heden, r[...] doende in zake van domeinpacht, de pachtschuldigen v[...]oordeeld tot betaling van den achterstand over de [...] laatste jaren. *(Dr. Cour.)*

— Aan het eenig overgeblevene hert in het sterrebosch [...] hier is het Vrijdag laatstleden gelukt uit het hertenk[...] te ontvlugten. Twee dames, welke eene wandeling [...]den, zagen het hert woedend op zich aankomen. Een [...] beider, *J. van der Veen*, welke weder huiswaarts kee[...] wilde, kwam op het noodgeschrei de dames ter hul[p] doch met het ongelukkige gevolg, dat hij twee won[...] bekomen heeft, waarvan de eene vrij ernstig is. Versch[ei]dene jagers zijn een paar dagen ter jagt gegaan, [...] einde het dier ter neder te vellen, doch dezelve zijn onve[...]rigter zake terug gekeerd.

— In het laatst van November zullen te Smilde [...] bunders veldgrond, zeer nabij de Hoofdvaart gelegen, wor[den] verkocht: — door derzelver nabijheid bij een vaarwater [...] dezelve meer dan andere gronden geschikt voor ontginn[ing] en bosch-kultuur.

GRONINGEN 25 October.

Bij besluit van den 12den October jl., no. 39, he[eft] Zijne Majesteit goed gevonden den heer A. A. SEBASTIA[...] gewoon hoogleeraar in de geneeskundige Faculteit te G[ro]ningen, op zijn verzoek emeritus te verklaren, onder d[...] betuiging voor de door hem bewezen diensten, en met v[...]lating om zijne aanspraak op pensioen te doen gelden.

— De Gedeputeerde Staten dezer provincie, gevende [...]voering aan een besluit van de gewestelijke Staten, [...] den 25sten Julij des vorigen jaars, waarbij was bep[aald] het daarstellen eener commissie voor het doen van on[der]zoek en waarnemingen betreffende de besmettelijke l[ong]ziekte onder het rundvee, — en in gevolge het Staat[...]sluit, dat de benoeming van het personeel dezer comm[issie] zoude geschieden door de Gedeputeerde Staten, — hebb[en] na gehoorde rapporten, in hunne vergadering van den 16[...] dezer, goedgevonden te benoemen tot leden der voorm[elde] commissie, de heeren H. C. VAN HALL, hoogleeraar, [...] L. ALI COHEN, med. doctor, te dezer stede, — en [...] heeren L. R. VAN CALCAR, J. C. BILLROTH en B. [...] SMITH, veeartsen, respectivelijk te Sappemeer, Noord[...] en Beerta. — Deze commissie zal hare taak aanvaarden, [...]dra de gevreesde ziekte zich weder in deze provincie mo[...] vertoonen.

— Bij Koninklijk besluit van den 20sten October 1849, [...] 62, is benoemd tot surnumerair bij de administratie der [...]terijen, de heer M. graaf VAN LIMBURG STIRUM, wone[nde] te Groningen.

— In het sedert het begin dezes jaars alhier van wege [...] Provinciaal Bestuur uitgegeven wordende *Provinciaal B[lad] van Groningen*, no. 82, is medegedeeld eene missive [...] Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, waa[...] Z. Exc. de door een der plaatselijke besturen, naar a[an]leiding der ministeriële circulaires van den 29sten Septe[m]ber jaatstleden en den 4den dezer gevraagde inlichting[en] hoe nu gehandeld moet worden met de huiden van aan [...] longziekte gestorven vee, enz., beantwoordt, door te ken[nen] te geven, dat voortaan ook voor huiden van aan longzie[kte] gestorven runderen geene vergoeding meer uit het fo[nds] van den landbouw zal verleend worden; dat echter [...] niettemin deze huiden, ingevolge de bestaande verord[e]ningen, die in volle kracht blijven, niet mogen verko[cht] worden, maar na inkerving met de gestorvene dieren m[oe]ten worden begraven. Z. Exc. heeft echter de wenschelijkh[eid] te kennen gegeven, dat, even als in Friesland, ook in [an]dere provinciën fondsen tot stuiting van de longziekte [...] eengebragt werden.

In no. 83 van het *Provinciaal Blad* heeft de heer sta[ats]raad, gouverneur, ingevolge eene missive van Z. E. [...] minister van binnenlandsche zaken, d.d. 29sten September L[...] La. D. 6de afdeeling, Nationale Nijverheid, ter kennis [...] de plaatselijke besturen, van de commissie van landbouw [...] van de veeartsen in de provincie Groningen gebragt, dat [...] uitgaven, die, krachtens de wetten van den 30sten Mei 18[...] (*Staatsblad* no. 16) en den 9den Julij 1842 (*Staatsblad* no. 2[...]) uit het fonds voor den landbouw hebben moeten worden [...]daan, in verband met de vruchtelooze pogingen, om dat fo[nds] door nieuwe bijdragen te stijven, hetzelve zoodanig hebb[en] uitgeput, dat daaruit geene schadevergoedingen wegens ver[lies] van vee meer kunnen worden voldaan, maar het oversch[ot] bestemd moet worden ter vervulling der verbindtenissen [...] laste daarvan bestaande, zoodat er geenerhande last meer k[an] worden gegeven tot zoodanige afmakingen van ziek, bes[met] of verdacht vee, of tot het doen van zoodanige andere ve[r]rigtingen, waarvoor tot dusver, hetzij schadevergoedingen, hetzij belooningen van welken aard ook, uit het fonds vo[or] den landbouw zijn verleend of toegezegd geweest, [...] zullende dergelijke uitgaven uit dat fonds niet meer wor[den] betaald.

Overigens herinnert de heer staatsraad, gouverneur, [...] de behoorlijke handhaving van de bepalingen der artike[len] 459, 460, 461 en 462 van het bestaand Strafwetboek [...]pens het aangeven en opgesloten houden van besmet [...] verdacht vee, alsmede van het in deze provincie vigere[nd] reglement ter voorkoming van het overbrengen of vo[ort]planten der heerschende longziekte onder het rundv[ee] goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 6den April 18[...] no. 13.

— Dingsdag middag is alhier, onder kommando van d[en] ridmeester ERZEIJ, binnengekomen een detachement [...] het 4de eskadron, eerste regement lansiers, sterk 2 o[ffi]cieren en 64 onder-officieren en manschappen, 4 offici[ers]paarden en 53 troepenpaarden.

Op heden is te Winschoten aangekomen een detach[e]ment van hetzelfde regement, onder kommando van d[en] 2den luitenant LE CLERCQ sterk 1 officier en 19 onder[-] officieren en manschappen en 16 paarden.

— Gisteren avond is alhier door de Christelijke afgesch[ei]dene gemeente een plegtig bid- en dankuur gehouden weg[ens] het ophouden der Cholera.

— Het ruim elfjarig zoontje van de wedw. M. ZARKEMA, wonende in het Appelstraatje, overviel gisteren morgen [...] den Kijk-in't Jatsboog een droevig ongeluk, doordien [...] aldaar, zijdelings afziende en alzoo geen acht op zijn' w[eg] slaande, onder een' korenwagen geraakte, die van den bo[...] kwam afrijden en dien de voerman niet bij magte was [...] zijnen loop te doen stilstaan, ten gevolge waarvan het ki[nd] eerst een' trap van het paard op het voorhoofd ontving, terwijl vervolgens twee raderen van den wagen over zijne vo[e]ten zijn gegaan.

— In den laten avond van den 23sten dezer werden onder Siddeburen, op het heem van een' landbouwer, drie personen gevonden, die voorgaven aldaar te willen uitrusten. Om hun[ne] verdachte houding gelastte men hen te vertrekken; men waar[de] hen heimelijk na; zij begaven zich weder op een boerenhee[m] en verborgen zich in eene stroobult. Daar zij Oost-Friesche landloopers schenen te zijn, werden zij in arrest genomen. In de stroobult werden den volgenden morgen gevonden een zware beitel, ter lengte van ongeveer een halve el, en eene daarbij passende centerboor. — Deze lieden zijn HAR[...] BOELEN, oud 20 jaren, wonende in Oost-Friesland, BEREND TRESE, oud 43 jaren, en JACOB BERENDS TRESE, oud 14 jaren, beide wonende te Nieuwe Pekela, doch uit Oost-Friesland afkomstig; de twee eersten zijn reeds crimi[neel] gestraft geweest. — Eene gepaste aanwending der onlangs ingevoerde vreemdelings-wet zal ons land van vele dierge[...]lijke voorwerpen kunnen zuiveren. Moge de policie ten ster[k]sten op vreemden waken en daarin geholpen worden door ieder, hetzij ambtenaar of particulier.

— Sedert geruimen tijd werden te Grootegast 's nachts menigvuldige diefstallen gepleegd, vooral van appelen, soms in aanmerkelijke hoeveelheid. Eene huiszoeking, gisteren door de justitie gedaan in de woning van HENDRIK BRINK, te Grootegast, heeft aangetoond, dat deze persoon waarschijnlijk zich sedert lang aan dieverijen heeft schuldig gemaakt. Hij is terstond in verzekerde bewaring genomen.

— Het volgende is ons ter plaatsing ingezonden:

HOOGEZAND, 24 October.

Heden morgen had eene schippersvrouw het ongeluk, al[...] hier in het hoofddiep te geraken. Niet zeer langen tijd [...]

dit ongeluk vindt een voorbijvarende schipper de drenkeling drijvende, en haar dadelijk uit het water trekkende, brengt hij de ongelukkige (zoude men gewis denken) onmiddellijk in het naast bijzijnd huis, om haar, niettegenstaande zij dood schijnt, toch nog aan de verpleging van eene verstandige hand toe te vertrouwen; immers een drenkeling kan het somstijds zoo ver weg halen!.... Helaas, neen! In plaats van dit, treedt het oude domme volksbegrip hier weer te voorschijn, namelijk, dat men geen drenkeling mag verplegen, voor er de policie is bij geweest, en de ongelukkige wordt behoorlijk met de beenen in 't water op een vlot balken neergelegd, tot zoo lang er verstandiger lieden bijkomen, die er den geneesheer bijroepen.

Of de verdronkene nog leefde, toen ze uit het water gehaald werd, of reeds dood was, dat zeer wel mogelijk is, kan niemand met zekerheid zeggen, maar wel, dat, indien er al nog ééne vonk van leven mogt aanwezig zijn geweest, toen men den doctor haalde, was het te laat.

Mogt deze mededeeling iets bijdragen, om een gevaarlijk dwaalbegrip uit de maatschappij eindelijk weg te nemen!

De vereeniging van Drentsche en Overijsselsche schippers en veeneigenaren, die zich tegen de tolheffing op het Zwolsche Diep verzetten, heeft dezer dagen wederom 10 cents per ton scheepsruimte gestort, tot vinding der kosten van procedures, welke gevoerd worden tusschen haar en de naamlooze maatschappij: *Tot verbetering van het Zwolsche Diep en landaanwinning.*

Daar gezegde vereeniging, zoo als men zegt, uit 1500 leden bestaat, eene scheepsruimte metende misschien van 75000 tonnen, en deze storting reeds de tweede is, volgt daaruit van zelf, dat er nog langen tijd fonds aanwezig is om de procedures over hoofd- en incidentele kwestiën te kunnen voeren, waartoe deze belangrijke zaak zoo veel aanleiding geven kan. (*Amst. Cour.*)

Het is bekend, dat door den heer A. VAN BEVERVOORDE, voormalig redacteur van *de Burger* en den *Courrier Batave*, de verjaring is ingeroepen ten aanzien van zijne jongste veroordeeling wegens drukpers-overtreding. Naar wij vernemen, is, op Zaturdag j.l. aan genoemden schrijver, van wege den heer procureur-generaal in Zuid-Holland, bij deurwaardersexploit, eene sommatie beteekend, houdende bevel om hetzij den deurwaarder, die van een' commissaris van policie vergezeld was, onverwijld naar de gevangenis te volgen, hetzij, uiterlijk binnen veertien dagen, tegen de tenuitvoerlegging van het arrest verzet te doen, bij behoorlijk beteekend exploit, houdende dagvaarding voor den bevoegden regter.

De heer VAN BEVERVOORDE heeft verklaard verzet te zullen doen, zoodat deze zaak waarschijnlijk tot een nieuw proces zal aanleiding geven, op het punt van de al- of niet-geldigheid der ingeroepen verjaring. (*H. B.*)

De *Nederlander* meldt het volgende:

„In overeenstemming met de geneeskundige afdeeling van het ministerie van binnenlandsche zaken en krachtens eene beslissing van den minister van financiën, heeft, naar uit Petersburg d.d. 13den dezer gemeld wordt, het ministerie van buitenlandschen handel aan de tolbeambten voorgeschreven, onder het getal van die voorwerpen, wier invoer in Rusland verboden is, ook galvanische ringen, ketens en andere gegalvaniseerde voorwerpen te rekenen, die bestemd zijn om aangewend te worden bij de behandeling van ziekten."

De bekende Wurtembergsche Oeconomicus en leeraar aan het landhuishoudkundig instituut te Hohenheim, THEODOOR MÖGLING, is den 19den dezer door het krijgsgerigt te Mannheim wegens hoog verraad, tijdens de Badensche revolutie door hem gepleegd, ter dood veroordeeld.

[MÖGLING, een Wurtemberger, is als een der hoofden van den Badenschen opstand ter dood veroordeeld, maar daarbij tevens aan de genade des groothertogs aanbevolen. Het was dadelijk waarschijnlijk dat hij gratie zou verkrijgen, daar, naar men verneemt, ook de Wurtembergsche regering dringende vertoogen ten zijnen voordeele gedaan heeft.

De president van den krijgsraad, een Pruissisch majoor, begaf zich dan ook dadelijk na 't vellen van het vonnis, naar Karlsruhe, om voor den veroordeelde te spreken, en het ministerie van oorlog veranderde dan ook de doodstraf in tienjarige tuchthuisstraf. Toen MÖGLING het berigt hiervan ontving, zeide hij, „dat dit hem verheugde, omdat het zijn' ouden vader zoude verblijden, en omdat het hem zwaar gevallen zoude zijn, om op een' zoo schoonen dag (het weder was toen heerlijk) van de aarde te scheiden."]

Uit Petersburg, d.d. 11den dezer, wordt gemeld, „dat de aardappelziekte dit jaar in hare uitbreiding naar het oosten weer aanmerkelijke vorderingen gemaakt heeft. Zoo werd uit het gouvernement Jaroslowl berigt, dat in die streek al het aardappelloof verwelkt en zwart was, terwijl de knol, hoewel meestal nog gezond, ongewoon klein was." (*Nederlander.*)

Volgens eene officiële opgaaf werden op den 1sten Julij 1848 in Engeland en Wallis 92,128 armen in de armengestichten verpleegd, en genoten 763,266 behoeftigen buiten dezelve onderstand. Het geheele getal der armen, in Engeland en Wallis, op dat tijdstip, wordt begroot op 1,068,000.

Akademienieuws.

Nopens de te Utrecht den 19den dezer plaats gehad hebbende plegtigheid, waarvan wij in ons vorig nommer reeds hebben berigt gegeven, deelen wij — uit den *Nederlander* — nog het volgende mede, ten aanzien van de Rede van Prof. G. J. MULDER.

Zich tot de provinciale en stedelijke autoriteiten en curatoren der Hoogeschool wendende, betuigde de Hoogleeraar n.l. zijnen dank voor de ondersteuningen, die hij steeds had genoten, en verzocht hen ook voor de andere wetenschappen gelijke bescherming en ondersteuning; wanneer aldus alle inrigtingen van het onderwijs uitgebreid en verbeterd werden, zou niemand meer aan vernietigen kunnen denken. De redenaar besloot met den wensch, dat de raadslieden, die den Koning zouden omringen, altijd in het oog zouden hebben, dat de bloei van Nederland steeds zal afhangen van den bloei der wetenschappen. — De geestdrift waarmede deze aanspraak werd aangehoord, de belangstelling, die aan het echt wetenschappelijk feest is ten deel gevallen, heeft den 19den October eene belangrijke plaats in de Jaarboeken der Utrechtsche Akademie doen innemen.

Kerknieuws.

MEPPEL, 22 October. Door zijne excellentie den heer minister voor de Hervormde eeredienst is aan den kerkeraad der Herv. gemeente alhier de gevraagde handopening *verleend*, om de werkzaamheden te mogen beginnen tot voorziening in de vacature, welke met den 1sten Januarij 1850 zal ontstaan door het aan den heer *J. Lulofs*, als predikant verleend eervol ontslag.

STEENWIJKERWOLD, 25 October. Door den kerkeraad der Hervormde gemeente alhier is, ten gevolge van het bedanken van ds. *Scherse*, ter vervulling der bestaande vacature eener predikantsplaats, het volgende zestal predikanten geformeerd: *Kamp*, te Zwartsluis; *Parson*, te Steenwijk; *Masman*, te Vollenhove; *Kiers*, te Oldeholtpade; *Ebbinge*, te Lippenhuizen, en *Rijkens*, te Appelscha.

— Ten gevolge van het bedanken van ds. *C. C. Louis Bühler*, als predikant te Hierden bij Harderwijk, is, op verzoek der Hervormde gemeente aldaar, met algemeene stemmen door den raad besloten, den kerkeraad te magtigen den heer *P. J. de Hoest*, predikant te Nijkerk, kerkelijk te beroepen.

— Ds. *Barger*, predikant te Vreeland, heeft den 21sten October aan zijne gemeente medegedeeld: „dat hij voor het op hem uitgebragte beroep naar Vlissingen had *bedankt*."

Choleraberigten.

DRENTHE. Te *Assen*, gelijk in alle andere gemeenten dezer provincie, is de Cholera geweken, behalve te *Coevorden*, waar, volgens de laatste opgaven nog lijders in behandeling waren.

AMERSFOORT, 22 October. Op den 15den October waren 4 Choleralijders in behandeling gebleven, dien dag bijgekomen en overleden 1, blijvende in behandeling 4, welke allen in den loop der vorige week zijn hersteld; terwijl sedert geene nieuwe ziektegevallen zijn voorgekomen.

— Te 'sGRAVENHAGE zijn in de verloopene week geene personen door de Cholera aangetast, en geene lijders in behandeling gebleven.

— Te UTRECHT is de ziekte almede als geweken te beschouwen. De laatste lijders, die in het begin dezer maand door dezelve waren aangetast, zijn gelukkig hersteld. De sterfte te dier stede is nu buitengemeen gering. In de vorige week zijn daar 11 personen overleden.

— Te DEVENTER en ZWOLLE zijn op den 17den en 22sten Oct. slechts 2 Cholera-zieken in behandeling gebleven.

Ingezonden Stukken.

De schrijver van het berigt uit Winschoten, over den uitslag der laatste keuze van raadsleden, geplaatst in de *Groninger Courant*, is geen der zeven petitionarissen, bedoeld in de advertentie, geplaatst in de *Provinciale Groninger Courant*. Hij betreurt het en hij heeft sedert dien tijd van een groot getal zijner mede-ingezetenen hetzelfde vernomen, namelijk dat een rondborstig, onafhankelijk lid van den raad, die altijd rond voor zijn gevoelen uitkomt en die verreweg het meeste in de plaatselijke belastingen betaalt en er dus groot belang bij heeft dat de zaken goed en zuinig geadministreerd worden, plaats heeft moeten maken voor een nieuw lid, welke men over het algemeen met genoegen als zoodanig begroet, edoch zoude men liever gezien hebben dat een ander minder nuttig lid voor denzelven plaats hadde gemaakt.

En hiermede het gevoelen van verscheidene ingezetenen over den uitslag der laatste keuze van raadsleden kenbaar gemaakt, zal er op geen verder geschrijf dienaangaande geantwoord worden.

Wat het gezegde — *zaad voor barricades* — in dezen beteekenen moet, is niet te begrijpen, en wat het votum van wantrouwen betreft, hoogst waarschijnlijk heeft de schrijver der bedoelde annonce in de *Provinciale Groninger Courant* dikwijls zeer gevoelig votum van wantrouwen ondervonden.

WINSCHOTEN, October 1849. N. N.

Een woord aan uurwerkmakers, belast met het regelen van Toren-uurwerken.

Ondergeteekende neemt de vrijheid, door deze aan zijne kunstbroeders te berigten, dat hij voor eenige weken meent uitgevonden te hebben eene *groote* en *belangrijke* verbetering aan het toren-uurwerk te Warffum, en toepasselijk op alle andere toren-uurwerken. Die verbetering bepaalt zich inzonderheid tot het ophangpunt van den slinger. Volgens oud en *algemeen* gebruik, werd deze aan een slingeroog, op een mes hangende, bewogen. Bij zoodanige beweging heeft er, zoo als ieder deskundige weet, al zeer spoedig slijting èn aan het oog èn aan het mes, waarop het bewogen wordt, plaats, en deze slijting neemt gaandeweg toe, zoodat er ten gevolge daarvan eene groote wrijving ontstaat, welke door aanhoudend smeren met olie zoo veel mogelijk verminderd moet worden en die zeer nadeelig werkt op den geregelden gang van het uurwerk, hetwelk daardoor nimmer bij den waren tijd kan worden gehouden, dan door aanhoudend regelen. Dit gebrek nu heb ik volkomen weggenomen, door den slinger te laten bewegen aan eên zamengesteld en vastzittend ophangpunt met veren voorzien, en wel zoodanig ingerigt, dat men den gang van het ophangpunt kan regelen, zonder daarbij den slinger stil te houden. Bij deze inrigting heeft geene de minste wrijving plaats, iets, waarvan ik het voordeel niet voor deskundigen zal behoeven aan te toonen.

Ik heb zoo even gezegd, dat mijne verbetering van het toren-uurwerk zich inzonderheid bepaalde bij het ophangpunt van den slinger; maar ik heb er meer aan verbeterd, dat ik vertrouw de aandacht van deskundigen waardig te zijn, en waardoor de geregelde gang van het uurwerk aanmerkelijk bevorderd wordt. Zoo heb ik onder anderen ook eene inrigting uitgevonden, waarbij de onrustdraad, door de beweging van den slinger, zich zelven van olie voorziet en wel, naar verkiezing, voor korteren of langeren tijd; wijders eene verbeterde regeling van de uitwerking van den gang; het beletten der botsing en te groote wrijving op het schaakrad, alles in één zamenstel, en eindelijk, om hier niet meer te noemen, eene zeer eenvoudige en gemakkelijke regeling van de beweging der hamers op de klokken, door middel van eene stelschroef.

Ik vertrouw, dat mijne uitgevonden verbeteringen de goedkeuring mijner ambtgenooten zullen wegdragen, en noodig daarom elk en een iegelijk, die daartoe lust en opgewektheid gevoelt, uit, om mijn werk te komen bezigtigen en te beoordeelen, terwijl ik mij bij deze nederig aanbeveel, vooral bij naburige heeren kerkvoogden, om belast te mogen worden met het herstellen en regelen der aan hunne zorg toevertrouwde toren-uurwerken, in de overtuiging, dat ik mij volkomen in staat gevoel hunne uurwerken zóódanig in te rigten en derzelver gang zóódanig te regelen, dat zij met den waren tijd gelijken tred houden en dezen steeds aanwijzen; iets waaraan zoo vele uurwerken mank gaan en hetgeen toch van zoo groot belang is.

Warffum, 20 October 1849. K. VAN KAMMEN.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 18 Oct., kapit. *Broeckema* Maria, van Bremen n. Colmar; *Pluktje* Hermanna Hendrika, van Bremen n. Stettin. — Te Tonningen den 17 Oct., *Douwes* Johanna, van Newcastle n. Kiel; *Haverbult* Jonge Johanna, van Dantzig n. Elsfleth; den 18den *Valk* Albertina Gezina, van Rotterdam n. Dantzig; den 20sten *Bekkering* Christina, van Dantzig n. Delfzijl; *Brunius* Gesina Jantina, van Elbing n. Amsterdam.

Binnengekomen te Texel den 22 Oct., kapit. *Ellens* Lammegina, van Cardiff; *de Haan* Jantina Gesina, van Liverpool; *Hazewinkel* Roelf Giezen jr., van Sunderland. — In het Vlie den 20 Sept., *van der Veen* vr. Anske, van Londen; *Faber* Hendrika Catharina en *Frankena* Verwachting, beide van Newcastle. — Te Helvoet den 21 Oct., *Wijgers* Willemina Jantina en *Bakker* Mina en Willem, beide van Liverpool. — Te Vlissingen den 21 Oct., *Zeilstra* Catharina, van Bordeaux. — Te Brouwershaven den 20 Oct., *Patje* Annegina, van Liverpool n. Dordrecht. — Op de Rivier van Bordeaux den 16 Oct., *Lovius* Trekvogel, van Rotterdam. — Op de Rivier van Nantes den 16 Oct., *Pijbus* Annechiena Jantina, van Rotterdam; *Nagel* Gebina Maria, van Amsterdam; den 17den *Vegter* Anna, van Stettin. — Te Kroonstad den 10 Oct., *Meijer* Pieter Hendrik, van Amsterdam. — Te Bolderaa den 11 Oct., *Dik* Jantina Petronella, van Rotterdam; *Nagel* Afina Alberdina, van Schiedam; *Hazewinkel* Grietje Mollema, van Abbeville; den 12den *Plukker* Hendrika en den 15den *de Vries* Gezusters, beide van Schiedam. — Te Dantzig den 15 Oct., *Stuit* Geerdina, van Termunterzijl; *Bekkering* Ariane, van Nantes; *Zoutman* vr. Ida, van Hamburg; *Top* Clasina Margaretha, van Bremen; *Lucht* Christina, van Emden; den 17den *de Haan* Agneta Juliana, van Perth. — Te Cardiff den 19 Oct., *Oostra* Annechiena, van Amsterdam. — Te Liverpool den 18 Oct., *Jager* Zwaantina Elisabeth, van Groningen. — Te Hamburg den 20 Oct., *Giezen* Geerdina Beerta, van Antwerpen; den 21sten *de Vries* Mettina, van Seaham; *Kuiper* de 2 Gezusters, van Amsterdam; *Legger* Jantina, van Amersfoort; den 22sten *Drent* Egberdina Annechina, van Newcastle; *van der Woude* Gezina Gezina, van Gent. — Te Bremerhaven den 18 Oct., *van Dijk* Eva Hendrika, van Amsterdam; den 19den *Heins* Biena Margrietha, van Rotterdam; *Bakker* Catharina Margaretha, van Harlingen; *de Vries* vr. Wobbegina en *Bolmeijer* de 2 Gebroeders, beide van Utrecht; *Boelens* de Vriendschap en *Pastoor* vr. Maria, beide van Hamburg. — Te Kiel den 19 Oct., *Kroon* Johanna, van Harwich.

Binnengekomen te Amsterdam den 23 Oct., kapit. *Mulder* Jantina Anna en den 24sten *Ellens* Lammegina, beide van Cardiff; *de Vries* vr. Ida, van Bremen. — Te Texel den 23 Oct., *Boer* Margina, van Bayonne; *Engelsman* Richard en *Buining* Magdalena, beide van Newcastle. — Te Helvoet den 22 Oct., *Meppelder* Thetis, van St. Ubes. — Te Newyork den 5 Oct., *Post* Foska Helena, van Amsterdam. — Te Livorno den 13 Oct., *Breeland* Ida Reina, van Amsterdam. — Te Liverpool den 23 Oct., *Kuen Bzn.* Johanna Catharina, van Rotterdam. — Te North Shields den 19 Oct., *Smith* Engelina, van Rotterdam. — Te Seaham den 19 Oct., *Scholtens* vr. Wicherdina, van Rotterdam. — Te Hartlepool den 19 Oct., *de Boer* Engelina Helena, van Amsterdam. — Te Hull den 12 Oct., *Visser* Johanna Petronella, van Groningen. — Te Harwich den 20 Oct., *de Boer* Hoop en Verwachting, van Rotterdam; *Hangelbroek* Wilhelmina Hendrika, van Amsterdam.

Zeilklaar te Marseille den 17 Oct., kapit. *de Boer* Verwachting, naar Mahon. — Te Newcastle den 19 Oct., *de Boer* Margaretha, en *Buining* Magdalena, beide naar Amsterdam; *Zeegers* Annegina, naar Groningen; *Engelsman* Richard, naar Kampen. — Te Stockholm den 12 Oct., *Smith* Maria, naar de Noordzee; *de Boer* Gesina, naar Holland.

Vertrokken van Amsterdam den 20 Oct., kapit. *Bakker* Catharina, naar Londen; den 21sten *Meijer* Frederike, naar Memel; *Dekker* Alida, naar Noorwegen; den 22sten *Kuiper* Anna Augusta, naar T iest; *Schuring* Annegina, naar Marseille; *Mulder* Goede Verwachting, naar Hamburg. — Van Texel den 20 Oct., *de Jong* Adriana, naar Delfzijl. — Uit het Vlie den 20 Oct., *de Boer* Paulina, naar Newcastle; *Teensma* Aukjen, naar Petersburg; *Pinksterboer* Gezina, naar Riga; *de Groot* Jantina, naar Stettin; *Prins* Roelfina, naar Hamburg. — Van Maassluis den 21 Oct., *Leeuw* Maria Louisa, naar Newcastle; *Vlas* Hendrika, naar Hamburg. — Van Napels den 9 Oct., *Engelsman* de Hoop, naar Smirna. — Van Kroonstad den 12 Oct., *Wilkens* Harmonie en *de Vries* Jantina, beide naar Amsterdam. — Van Bolderaa den 12 Oct., *Schuuring* Engberdina Anna en *Lukens* Gesina Johanna, beide naar Elseneur. — Van Pillau den 17 Oct., *de Vrede* Prudentia, naar Aberdeen. — Van Swinemunde den 16 Oct., *Potjewijd* Alberdina, naar Holland; den 17den *Klein* Anje, naar Amsterdam; *Scherpbier* Jettina, naar Frankrijk. — Van Warnemunde den 18 Oct., *Louwerens* Courier, naar Dantzig; den 20sten *Schoenmaker* Tweeling, naar Rendsburg. — Van Emden den 18 Oct., *Lukje* Margretha, naar Emden; den 20sten *Bekkering* Catharina Annechiena, naar de Eider; den 21sten *van Calker* jonge Hero, naar Holland. — Van Bremerhaven den 17 Oct., *Geltes* de 2 Gezusters, naar Groningen. — Van Dantzig den 15 Oct., *Bakker* Jantina, *de Groot* Lucas Wildervank en *Bakker* Annechiena, alle drie naar Amsterdam; *Schreuder* Sijtina Titia, naar Delfzijl; *Bekkering* Catharina, naar Groningen; den 18den *Hazewinkel* Arendina Harmina, naar de Oostzee.

Vertrokken uit het Vlie den 22 Oct., kapit. *Riensema* Goede Verwachting, naar Rendsburg. — Van Plymouth den 20 Oct., *Duit* Maria Anna, naar Jersey.

ZOUTKAMP, 24 Oct. Binnengekomen den 21sten kapit. *van der Zee* de Hoop, *de Winter* Margaretha en *de Winter* Catharina, alle drie van Hamburg; den 23sten *Jenkins* Jane, van Ipswich; *Seaton* Mailflower, van Londen.

DELFZIJL, 25 Oct. Binnengekomen den 22sten kapit. *Valom* Catharina, van Langesund; *Geltes* de 2 Gezusters, van Bremen; *Heins* Georgina, den 23sten *Rozenbeek* Rolina en *Rozenboom* Onderneming, alle drie naar Leer; *de Jonge* Adriana, van Laurvich, laatst van Texel; *Roelof* vr. Alida, van Leer naar Amsterdam. — Vertrokken den 22sten *Rozeboom* Eendragt, naar Norden; *Greven* de Goede Hoop, naar Bremen, en *Zeldenrijk* Dorothea, naar Hamburg, beide van Amsterdam; *Veltkamp* Anna Margaretha, naar Halte.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

17 Oct. Schuur, jonkvr. Elisabeth, van Amsterdam naar Dantzig.
Puister, Rieka, van Newcastle naar Lubeck.
18 Oct. Mooi, Trouw, van Koningsbergen naar Antwerpen.
Potjewijd, Alberdina, van Stettin naar Amsterdam.
Siccama, vr. Eeltje, van Stettin naar Delfzijl.
19 Oct. Scherpbier, Jettina, van Stettin naar Havre.
Koerts, juffer Garrelt, van Arendsburg naar Schiedam.

De Wind den 17den en den 18den W.Z.W., Z.W.; den 19den Z., Z.Z.W.

209de STAATS-LOTERIJ.

Trekking der Derde Klasse.

1*ste Lijst*. No. 18030 een prijs van *f* 5000. No. 16195 een prijs van *f* 1250. No. 14589, 8042 en 625 ieder een prijs van *f* 1000. — 2*de Lijst*. No. 13948 een prijs van *f* 25,000. No. 18959 een prijs van *f* 2500. No. 20 een prijs van *f* 1250. No. 14124, 9109 en 14651 ieder een prijs van *f* 1000. — 3*de Lijst*. No. 10574, 5245 en 295 ieder een prijs van *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 19den tot en met den 25sten October zijn te *Groningen* geboren 9 zoons en 8 dochters; gehuwd 4 paren; overleden 6 ouden en 7 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 23 *October*.

TARWE.		N: GERST.		Zw. Voer	42 ℔ *f* 2,20
Oude Bak	70 ℔ *f* 7,00	Winter	52 ℔ *f* 2,65	»	44 » » 2,30
Oml. jar.	68 » » 6,00	»	54 » » 2,85		
»	70 » » 6,50	»	56 » » 3,05	BOONEN.	
Old.	68 » » 5,50	Zomer	55 » » 2,70	Paardeb.	*f* 3,50 *f* 4,20
» „	70 » » 6,00	»	57 » » 2,90		
» N.	70 » » 5,65	Knobbe	60 » » 3,15	ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		»	62 » » 3,46	Gr.Gort p. m.	*f* 5,25,50
O. Inlands.	66 ℔ *f* 3,50	N. HAVER.		Par.100N.℔	*f* 7,25 a *f* 11
»	68 » » 3,80	Dikke	44 ℔ *f* 2,45	Koolz.	*f* 10,50 *f* 12,25
»	70 » » 4,10	»	46 » » 2,70	Zomerz.	*f* 8 a *f* 10,75
N.	68 » » 3,80	»	48 » » 2,90	Dederz.	*f*
N. BOEKWEIT.		»	50 » » 3,10	Boterz.	*f* 8,50 a *f* 10
Gr. Zand	62 ℔ *f* 3,80	»	52 » » 3,30	G. Mostz.	*f* 5,00 a *f* 7,50
»	64 » » 4,10	Bl. Voer	38 » » 2,00	Raapolie p. v.	*f* 44
»	66 » » 4,40	»	40 » » 2,10	Boter ½ T. 1e s.	*f* 22½
Zw. Zand	64 » » 4,00	»	42 » » 2,20	Dito dito 2e s.	*f* 19½ a *f* 20
Veen	» »	Zw. Voer	40 » » 2,10	Dito dito 3e s.	*f* 18,50 a *f* 19

Oude Tarwe stil; Nieuwe dito wel zoo aangenaam. — Rogge in een doen. — Boekweit 15 cents hooger wel afgaande. — Gerst ruim prijshoudend. — Haver vond veel vraag en als genoteerd wel te plaatsen. — Boonen prijshoudend. — Kool- en Zomerzaad niet driftiger. — Geel Mosterdzaad weinig in omgegaan.

ROTTERDAM, 22 *October*. Tarwe: N. Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. vond heden bij goeden aanvoer tot ruim vorige prijzen genegen koopers, zoo ter verzending als consumtie; goede en puike *f* 7,70 a *f* 8,20; mindere *f* 6,50 a *f* 7,60; goede en puike jarige *f* 8,10 a *f* 8,40; mindere *f* 7,50 a *f* 8; Pools. bij uitsluiting: 162 ℔ witbonte *f* 305; roode soorten niet ruim ter markt en tot *f* 5 a *f* 10 hooger, met beperkte vraag voor verzending. In entr.: 160 ℔ n. Kleefs. en Rijn *f* 240, 158 ℔ dito Rijn *f* 230; 156 ℔ jarige dito *f* 228. In cons.: 161, 162 ℔ jar. Hoogl. Kleefs. *f* 265, *f* 270; 162 ℔ n. dito *f* 265; 160, 161 ℔ jar. Kleefs. *f* 260, *f* 265; 159 ℔ jar. Rijn *f* 250; 159, 160 ℔ N. Bovenl. *f* 240, *f* 245, *f* 245. — Rogge prijshoudend: Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 4,20 a *f* 4,90; voorts 150 ℔ jar. Groot-Brab. *f* 150; 147 ℔ dito Munstersche *f* 135; 147 ℔ dito Rijn *f* 134; 148 ℔ tweejarige Munst. *f* 130; 151 ℔ N. Rijn *f* 140; 155 ℔ Wolgast *f* 150. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter 10 cents hooger: *f* 3,40 a *f* 4,10; dito Zomer 20 cents hooger, *f* 3,20 a *f* 3,50; voorts te Schiedam: 130 ℔ Coursche *f* 129, *f* 130. — Haver: Zeeuws. en Inl. korte *f* 2,30 a *f* 3,30; dito Lange *f* 1,80 a *f* 2,50; 104, 106 ℔ O. Fijne *f* 96, *f* 98. — Boekweit als voren, op 140 ℔ n. N.-Brab. *f* 140, *f* 143, *f* 145; dito Groot.-Brab. *f* 142, *f* 143; dito Rijn van *f* 130 tot *f* 140, naar deugd; jar. Oostvr. Veen *f* 130; O. Holst. *f* 115, *f* 118. — Erwten: Zeeuwsche Graauwe *f* 5,50 a *f* 6; dito Groene *f* 4,80 a *f* 5,80; dito Witte *f* 5 a *f* 5,75. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte 50 cents lager, *f* 5 a *f* 6,50; dito Bruine 50 cents lager, *f* 6 a *f* 7,50; dito Paardenboonen *f* 3,90 a *f* 4,20. — Koolzaad: Vlaamsch en Zeeuwsch 68 a 69 p. vl. gestort.

AMSTERDAM, 24 *October*. Tarwe bij gerijzen aan. cons. te koopen; 127 ℔ o. witb. Pools. *f* 290; 131 ℔ b. dito *f* 291; 130 ℔ b. dito *f* 287; 132 ℔ Kubanka *f* 275; 129 ℔ mind. dito *f* 248; 129 ℔ n. Zeeuws. *f* 246; 128 ℔ j. Rijn *f* 238. — Rogge stil; 125 ℔ Pruis. *f* 140; 125 ℔ Pommer *f* 138. — Gerst ruim prijsh.; 114 ℔ j. Deensche *f* 128. — Haver iets lager; 90 ℔ Dikke *f* 105.

Koolzaad, verkocht: Kromhorn 65 p. vl.; op 9 vat in Oct. 74 p. vl.; Nov. 73½ p. vl.; April 76 p. vl.; Sept. 1850 63½ p. vl. — Lijnzaad in een doen; 107, 108 ℔ Archang. *f* 230. — Raapolie dadelijk en op levering flauwer; op 6/w. *f* 45,75; Vlieg. *f* 44,75 a 50 a 75; Nov. *f* 44,25 a 50; Dec. *f* 44,50 a 75; Mei *f* 45,25 a 50 a 25; Oct. *f* 38,50; Nov. *f* 44,25 a 50. — Lijnolie niet williger; op 6/w. *f* 35,25; Vlieg. *f* 34,25; Dec. *f* 34,25 a *f* 34; April *f* 33. — Hennepolie op 6/w. *f* 39,50; Vlieg. *f* 38,50.

LONDEN, 19 *October*. Holl. Boter blijft voor beste soort goed gevraagd en op de prijzen der vorige week goed gesouteneerd, doch de inferieure en middelbare kwaliteiten vinden traag aftrek. De noteringen zijn: beste Friesche 92 a 94 sh., ordinaire 70 a 84 sh., beste Holl. 78 a 82 sh., beste Zwolsche 74 a 82 sh., beste Gron. 62 a 66 sh., inferieure kwaliteiten 44 a 60 sh.

De affaire in Granen was heden van gering belang. De verschillende artt. souteneerden zich op de prijzen van jl. Maandag. Deze week zijn alhier aangevoerd: 1950 qrs. Engelsche en 3540 qrs. vreemde Tarwe.

LONDEN, 22 *Oct.* Van Inl. Tarwe was heden meer ter markt dan in de laatste dagen het geval is geweest, doch de gesteldheid had door het vochtige weder geleden, zoodat men 1 a 2 sh. prijsverlaging moest toestaan; nieuwe vreemde was 1 sh. lager, doch oude souteneerde den vorigen prijs. Inl. Gerst niet zoo vast, vreemde iets duurder. Haver goed gevraagd op de koersen van Maandag. Boonen en Erwten onveranderd.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 24 *October*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 53 7/16, 53⅝, 53½; Dito Certificaten 3 pCt. 63 5/16, 63¼, 63 5/16; Dito dito 4 pCt. 82¾, 83, 82 13/16; O. I. Leen. 4 pCt. 82½, 82⅝; Aand. Rijnspoorw. 4½ pCt. 82. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 46 1/16. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 10 9/16; Dito dito van 510 £ 5 pCt. 10 9/16, 10⅝, 10⅝; Dito bij dito, Onbep. Stukk. 5 pCt. 9¾, 10⅛; Dito 3 pCt. 35¼, 35⅜; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 26 13/16, 26⅞; Coup. *Ardoins* 7⅞, 8⅛. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 32 9/16, 33⅛, 33⅛; Dito dito 4 pCt. 33⅞, 34⅛, 34½. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 104, 104⅛; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 103⅞; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 93⅞, 93⅞; Dito bij *Hope* 4 pCt. 84⅝; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 83, 83½. — POLEN, Aand. met Loten van 500 fl. 142½. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 83⅞, 84¼; Dito 2½ pCt. 43⅜, 43½; Oostenr. N. Metall. 5 pCt. 88⅜; Amerik. Bank-Actiën 3⅛, 1/16; Fransche Oblig. 3 pCt. 51¾; Braz. 5 pCt. 87¼; N. Mex. 5 pCt. 25⅜; Venez. 2¾ pCt. 25¼; Oblig. Holl. Spoorw. 4½ pCt. 95¾, 96.

Holl. fondsen hebben zich, bij eenige affaire en Integralen, goed op hunne hoogte van gisteren gesouteneerd.

Van Spaansche waren Ardoins bij vrij levendigen omzet tot iets verhoogde koersen gevraagd. Portug. zeer gewild. Russische, Oostenr. en Fransche hebben weinig of niet gevarieerd.

Venez. Onbep. St. 2¾ pCt. 23⅞; Bl. Gr. Coup. *f* ⅜; Peru Uitst. v. 100 £ 18⅞, ⅞.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2½ pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. 2½ pCt. 52½; Ard. à 510 £ ⅝; Binnenl. 3 pCt. 26 13/16; Metalliek 5 pCt. 84¼.

ADVERTENTIEN.

gers, terwijl het Bestuur, door eene uitsluitend met dat doel gegevene som daartoe in staat gesteld, de levensmiddelen en turf 10 pCt. beneden den gewonen prijs aan de inleggers heeft kunnen overdoen.

Voor eene proeve mogen deze resultaten allezins voldoende en verblijdende zijn, het Bestuur is echter door ondervinding te rade geworden, de inrigting der **SPAARKAS** op een volgend jaar zoo veel immer mogelijk uit te breiden, en den arbeider overal de gelegenheid open te stellen, om zich door spaarzaamheid een kapitaaltje voor den winter of voor den kwaden dag te verzamelen. Het heeft daarom eenige wijziging in het reglement noodzakelijk geacht, en bepaald: 1) dat ofschoon het eerste jaar der storting met den 15den October ll. gesloten en het ingelegde bedrag uitgekeerd zoude moeten worden, echter voor diegenen, die ook in den winter zouden willen en kunnen sparen, daartoe de gelegenheid zoude blijven openstaan, daar op deze wijze kleine giften, welke bij de Spaarbank niet kunnen worden aangenomen, in bewaring genomen zouden kunnen worden en bij het einde van ieder jaar, waarschijnlijk met eenige premie, in de Spaarbank overgestort, aldaar rente zouden kunnen doen en langzamerhand een klein kapitaaltje voor den ouden dag, of een klein reservefonds bij rampen en tegenspoeden zouden daarstellen; 2) ieder onzer welgezetene Stadgenooten, die in betrekking staan met, of het opzigt hebben over arbeiders, uit te noodigen, als Commissaris tot de Inrigting der Spaarkas toe te treden en zich alzoo als lid van het Algemeen Bestuur te belasten met de ontvangst van Spaarpenningen, enz., ten einde zoodoende den arbeider de gelegenheid om te sparen te verveelvuldigen en hem in staat te stellen, om zijne gelden te storten bij diegenen onder zijne mede-ingezetenen, bij wie hij het best bekend is.

Ten gevolge van dit besluit noodigen de ondergeteekenden diegenen hunner Mede-ingezetenen, welke belang stellen in deze Inrigting, en voornamelijk diegenen, welke in betrekking staan met, of het opzigt hebben over Werklieden, uit, om tot het Algemeen Bestuur toe te treden, en zich daartoe aan te melden bij de ondergeteekenden, of bij een hunner Mede-commissarissen, voor het einde van dit jaar; zij vleijen zich, dat de zaak zelve geene aanbeveling behoeft, en dat velen onder Ulieden volgaarne zullen willen medewerken, om den bloei der **SPAARKAS** en daardoor het geluk van velen Uwer Mede-ingezetenen te helpen bevorderen.

GRONINGEN, 25 October 1849.

Het Centraal Bestuur der Groninger Spaarkas:
W. DE SITTER, *Pres.*
B. HEUKERS, *Thes.*
G. A. RIEPMA, *Secret.*

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel van een' ZOON C. P. J. HUISINGA, geliefde Echtgenoot van

Mr. **J. OLDENHANDRINGH.**

RUINEN, 22 October 1849.

*** Getrouwd:

THEODORUS HENRICUS REVIUS,
van *Zwolle*,
en
KARSJE SLOT.

GRONINGEN, 24 October 1849.
Eenige kennisgeving.

*** Na langdurige sukkeling overleed op heden, tot onze innige droefheid, in den ouderdom van 52 jaren en 9 maanden, onze zeer geliefde Zuster, Mejufvrouw WIBBINA SOPHIA BOON.

GRONINGEN, 18 October 1849.

H. A. BOON.
Uit aller naam.

*** SCHIERMONNIKOOG, 20 October 1849. Heden overleed, na eene langdurige sukkeling, zeer onverwacht, mijne Echtgenoot TITIA MARGARETHA ANSINGH, in den ouderdom van 46 jaren.

H. W. HUNDLIEGIUS,
Predikant.

HEDEN en MORGEN,

van 's morgens 9 tot 's namiddags 4 uur, ten Huize van **R. J. SCHIERBEEK**, in de Guldenstraat. Te bezien de *fraaije* en *uitgebreide* BIBLIOTHEEK, nagelaten door den Heer Mr. **H. O. FEITH**, die op MAANDAG e.k. en volgende dagen, telkens des namiddags te 3 uur en des avonds te 6 uur, publiek aldaar zal worden verkocht.

*** De Boekhandelaars **J. C. SEPP & ZOON**, te *Amsterdam*, hebben alom verzonden:

I. *C. SEPP*, ONDERZOEK NAAR DE LEER DES **NIEUWEN TESTAMENTS**, OVER DE HEILIGE SCHRIFT des **OUDEN VERBONDS**, ... *f* 3,60.

Terwijl de Uitgevers op deze belangrijke Verhandeling de aandacht vestigen van het Godsdienstig Publiek, berigten zij tevens, te hebben verkrijgbaar gesteld:

II. *THOLUCK*, **ZONDE** en **VERZOENER**, of DE BEKEERING DES TWIJFELAARS. Tweede Druk, ... *f* 2,20.

III. *A. J. DIEPERINK*, **ANNA VAN MILGENBORCH**, Historisch-Romantisch Tafereel tijdens den aanval der Spanjaarden op *Zeeland* in 1575, ... *f* 3,60.

Dit Werk is voor Leesgezelschappen en Leesbibliotheken inderdaad onmisbaar.

IV. *CLAUDIUS*, HOE DE MENSCHEN MET DEN **BIJBEL** GEHANDELD HEBBEN, of eene GESCHIEDENIS des BIJBELS, Tweede Druk .... *f* 1,10.

Van dit Boekje zegt de *Tijdspiegel*: Door dit met zorg bearbeid Geschiedkundig Overzigt, wordt eene regte waardeering van den Bijbel inderdaad bevorderd, en niemand zal deze Brieven hebben gelezen, die niet tevens door eene opmerkzame lezing beter in staat is, om den Bijbel meer zelfstandig en grondig te beoordeelen.

V. *CAMERARIUS*, LEVENSDAGEN IN DEN KERKER DER INQUISITIE te ROME, ... *f* 1,00.

Wilt gij, lezer, — zoo schrijft de Beoordeelaar in de Kerkelijke Courant, — voor u en uwe Kinderen *f* 1,00 nuttig besteden, koop dan dit geschrift. Gij zult in dit Boekje zien, hoe de goede God de onschuld beveiligt, en langs onverwachte wegen hare redding bevordert; daadzaken zullen u leeren voor de Jezuïten op uwe hoede te zijn, met grondige kennis der H. S. u tegen hen te wapenen, en in vast vertrouwen op den Hemelschen Vader moedig te strijden, geduldig te lijden, en God in alles te danken. CAMERARIUS was de Zoon van MELANCHTONS vriend, en een DANIEL uit de zestiende eeuw.

VI. **CHRISTELIJKE GELOOFS- en ZEDELEER**, OPGEMAAKT UIT DE WOORDEN DES NIEUWEN VERBONDS: een Leesboek voor Christenen. Derde Druk, ... *f* 0,90.

Een nuttig Godsdienstig Handboekje, — zegt de Recensent, — bevattende niet anders dan uitspraken der Heilige Schrift. Deze zijn onder bepaalde rubrieken verdeeld, en leveren alzoo een gemakkelijk overzigt over den ganschen inhoud des Bijbels. Ruimschoots verdient hetzelve de aandacht van Bijbellezers, en het zal vooral in Huisgezinnen en ook tot het uitkiezen en nazien van Bijbelteksten, met vrucht kunnen gebruikt worden.

*** **M. H. BINGER**, te *Amsterdam*, heeft eene Inteekening opengesteld op:

DE WERKEN VAN J. VAN VONDEL,

met Verklaringen en Aanteekeningen

DOOR

Mr. J. VAN LENNEP.

Prachtuitgave, met glyphographische Platen uit het Etablissement van den Uitgever.

De PROSPECTUS en PROEVE van UITVOERING zijn bij den Uitgever en bij alle Boekhandelaren door het geheele Rijk gratis verkrijgbaar, alwaar ook ter [illegible] ingeteekend.

Aan de Inteekeningen vóór het verschijnen der 1ste Aflevering is, volgens Prospectus, een bijzonder voordeel verbonden.

HH. MM. de KONING, de KONINGIN, de KONINGIN-MOEDER en Z. K. H. Prins FREDERIK DER NEDERLANDEN hebben deze onderneming reeds met hunne inteekening vereerd.

*** Bij **VAN GORCUM EN COMP.**, *te Assen*, zal, geheel ten voordeele van de nagelatene behoeftige betrekkingen van in *Nederland* aan de *Cholera* overledenen, eene kleine **verzameling van PROZA en POËZIJ** worden uitgegeven, bijeengebragt door eenen VRIENDENKRING te *Frederiksoord* en *Veenhuizen*. Het Werkje zal p.m. vijf vellen druks in groot 8vo beslaan, en de prijs **80** Cents zijn. De Inteekening daartoe kan geschieden bij alle Boekhandelaren in dit Rijk.

*** **J. C. SEPP EN ZOON**, Boekhandelaars te *Amsterdam*, hebben alom verkrijgbaar gesteld:

I. **J. A. BENGEL**, EEN WAARDIG DISCIPEL VAN DEN HEER, geschetst in eene Voorlezing, met Bijlage, door *C. SEPP*, *V. D. M.* te *Zaandam*, ... *f* 1,25.

De Schrijver, — zegt de Recensent, — heeft een goed werk gedaan, want hij heeft ons met fiksche trekken den Christen geschilderd tot roem des eenigen Meesters. En in het 7de deel der *Jaarboeken* zegt Dr. VAN OOSTERZEE: De voorstelling is levendig, boeijend en regt stichtelijk tevens, zij licht niet alleen, maar zij bouwt ook op.

II. **HERMAN BEEKHORST**, OF HET SLAGTOFFER VAN DWEEPZUCHT en VERLEIDING, .. *f* 1,20.

Een Werkje, dat evenzeer tegen het Jezuïtisme als Separatisme waarschuwt, waarom de Recensent hetzelve in deze dagen vele lezers toewenscht.

III. **MENNONIETEN EN DOOPSGEZINDEN** IN *WURTEMBERG*, naar gedrukte en ongedrukte Mededeelingen van Dr *GRUENEISEN*, door *C. SEPP*, *V. D. M.* te *Zaandam*, ... *f* 1,10.

Dit Stukje is onmisbaar voor de bezitters der Werken van BLAUPOT TEN CATE, het *Nederlandsche Archief* en beminnaars der Kerkelijke Geschiedenis.

IV. *RETTBERG*, **HET PAASCHMAAL**, zoo als het in de EERSTE EEUWEN der CHRISTELIJKE TIJDREKENING gehouden werd, ... *f* 0,50.

V. **LEVEN EN STERVEN**, UITTREKSELS uit het DAGBOEK eens GEESTELIJKEN, 2 Deeltjes, .. *f* 2,40.

Voor de bezitters van het eerste Deeltje is het tweede apart te bekomen, voor een Gulden.

VI. **HANSJEN**, OF HET BRUIDSGESCHENK, in dezelfde maat in Hollandsch dichtmaat overgebragt, naar het Hoogduitsch van *EBERHARD*, *Hanchen und die Kuchlein*, door *A. G. WINKLER PRINS*, ... *f* 2,20.

VII. HANDLEIDING VOOR **BIJENHOUDERS**, behelzende eene korte onderrigting ter vermeerdering en plaatsing der Bijen; derzelver zwermen en ziekten; over de wijzelloosheid, en derzelver herstel; over het persen van den Honig en het Was; middelen ter genezing van den Bijensteek, en opgave van een middel ter voorkoming van denzelven, enz., enz., ... *f* 1,10.

*** Door de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, bij Vonnis van den 19den October 1849, benoemd tot CURATOR over de ONBEHEERDE NALATENSCHAP van wijlen den Heer **R. G. HOEKSEMA**, laatst zonder beroep, gewoond hebbende te *Groningen* en aldaar overleden den 21sten Julij l.l., roep ik, ingevolge het voorschrift der Wet, op, allen, die, uit welken hoofde ook, mogten vermeenen eenig REGT te hebben op — of iets VERSCHULDIGD te zijn aan gemelde Nalatenschap, om daarvan vóór den 15den NOVEMBER 1849 Opgave of Betaling te doen ten mijnen Huize, in de Zwanenstraat, te *Groningen*.

Mr. R. IJ. MULLER, *Advokaat.*

BERIGT AAN HET REIZEND PUBLIEK,

Dat ten gevolge het vroegtijdig staken der STOOMBOOTDIENSTEN tusschen *AMSTERDAM*, de *LEMMER* en *STROOBOS vice versa*, ook de ONDERNEMERS der DILIGENCES tusschen de *LEMMER*, *SNEEK*, *LEEUWARDEN* en *GRONINGEN*, *vice versa*, genoodzaakt zijn hunne DIENSTEN in bovengemelde CORRESPONDENTIE met den 27sten OCTOBER e.k. voor dit Saizoen te doen stil staan.

Namens de gezamentlijke Ondernemers:
A. TEITSMA.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

DIENSTREGELING voor de maand OCTOBER 1849.

Van *KAMPEN* op *AMSTERDAM*, ZONDAGS, DINGSDAGS en DONDERDAGS, 's middags te 12 uur.

Van *AMSTERDAM* op *KAMPEN*, MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS, 's morgens te 8 uur.

De **DILIGENCE** van *Groningen* op *Zwolle* en *Kampen*, in correspondentie met de **STOOMBOOT** van *Kampen* op *Amsterdam*, vertrekt des MAANDAGS, WOENSDAGS en ZATURDAGS, des avonds te 11 uur, van het Logement *de Nieuwe Munster*, bij C. A. FRIGGE; — terwijl de Reizigers zoo vroegtijdig te *Amsterdam* aankomen, om met den laatsten spoortrein naar *Haarlem*, *Leiden*, *'s Gravenhage* en *Rotterdam* te kunnen vertrekken. — Voorts loopt deze Dienst direct door naar *Deventer*, *Arnhem* en *Nijmegen*, en komt te *Arnhem* aan vóór het vertrek van den DERDEN TREIN.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG, den 29sten October 1849, des voormiddags te 10 uur, en vervolgens, voor de BEHUIZING bewoond door de Weduwe en Erven J. EEKHOFF, T.z., aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek worden verkocht: **MEUBELAIRE** en andere **ROERENDE GOEDEREN**, bestaande onder anderen in: EIKENHOUTEN KABINETTEN, dito BUREAU, MAHONIEHOUTEN PORSELEINKAST; uitmuntend staand spelend UURWERK met fraaije MAHONIEHOUTEN KAST, voorts TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, eene aanzienlijke partij PORSELEIN, GLAS en AARDEWERK, KOPER-, TIN-, IJZER- en BLIKGOEDEREN, best HUISHOUDELIJK LINNEN en fraai TAFELGOED, onderscheidene stellen best BEDDEGOED, eenig ZILVER en eene groote partij OMBALLING.

*** In de maand Januarij e.k. zullen publiek worden verkocht:

I. Eene HEEREN BEHUIZING, get. lett. B no. 64 V, met fraaijen TUIN, STALLING en WAGENHUIS er achter, staande en gelegen Zuidzijde in de Brugstraat en uitkomende in de Schuitemakersstraat, te *Groningen*.

II. Een groot PAKHUIS, thans ingerigt tot eene **BROUWERIJ**, met TUIN er achter, staande mede aldaar, Oostzijde naast het vorige perceel.

III. Eene BEHUIZING, staande in de Schuitemakersstraat, te *Groningen*, achter perceel 2.

IV. Twee PAKHUIZEN, staande aan de Lage der-A, te *Groningen*, *HET HART* en *DE KLAVER* genoemd.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG, den 5den November 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt, alhier, publiek te koop worden aangeboden, om op den 20sten dier maand te aanvaarden: de **HELFT** in de **TREKSCHUIT** no. 12, varende van *Groningen* op *Stroobos*, *vice versa*, met de REGTEN en PRIVILEGIEN van het VEER, benevens de **HELFT** aan het **PAARD**, een **AANDEEL** in de **BARGES** en verdere GOEDEREN, daarbij behoorende. — Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP**.

Nadere informatiën zijn ten Kantore van genoemden Notaris te bekomen.

OP MAANDAG, DEN 12den NOVEMBER 1849,

des namiddags te 2 uur, zullen, ten Huize van den Kastelein T. KONING, buiten de Heerepoort, te *Groningen*, ten verzoeke van J. M. KAMPHUIS, publiek worden verkocht: eene partij **MELK- en KALFKOEIJEN**, ten overstaan van

Mr. C. DE RANITZ, *Nots.*

*** Na bekomene authorisatie zal, in de maand December aanstaande, publiek worden verkocht:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING**, no. 304, met de VASTE BEKLEMMING van 45 Bunders *Land*, gelegen bij de *Oude Schans*; op Midwinter tot huur doende *f* 406, waartegen wordt ingebeurd *f* 7.

II. Twee Kampen **EIGEN LAND**, 3½ Bunder groot, mede aldaar.

Alles behoorende aan de Weduwe en Erven DOUWE FEIES ROELOFS en in gebruik bij JACOBUS D. ROELOFS.

Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr. R. DE SITTER,
Notaris te Winschoten.

*** In de maand DECEMBER aanstaande zal, op nader te bepalen dag en plaats, na bekomen REGTSAUTHORISATIE, publiek te koop worden gepresenteerd:

Eene BOEREN BEHUIZING, SCHUUR en HUT, geteek. no. 25, benevens de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 55 B., 88 R., 50 E. daarbij behoorende *Landerijen*, met vijf BEESTEWEIDEN, op het *Midwolder-Meenteschaar*, staande en gelegen te *Midwolde*, Gemeente *Leek*, doende jaarlijks op Midwinter aan den Heer Mr. L. J. WICHERS, te *Leek*, tot vaste huur de som van *f* 125—00, behoorende aan de Erven van wijlen ROELF BAKERING en ANNECHIEN HARMS, in leven Ehel. te *Midwolde*.

Mr. H. P. WICHERS,
Notaris.

LEEK, 19 October 1849.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene wél ter nering staande **KOOPMANS BEHUIZING** en **HERBERG** met ruime SCHUUR, TUIN, enz., gelegen op het florisantste te *Kommerzijl*, bewoond door D. P. TEENSTRA aldaar. Te bevragen bij F. F. PFEIFFER, in de Brugstraat, te *Groningen*.

TE HUUR:

eene roijale **BOVENWONING** met VRIJEN OPGANG, hebbende een fraai uitzigt op het voornaamste dezer Stad. Te bevragen bij den DRUKKER DEZER.

VERHUISD naar de **HEERESTRAAT**, lett. E, no. 169, boven J. G. HOLTHUIS, H.zn.

Mr. **H. REINDERS**,
Advokaat.

GRONINGEN, 25 October 1849.

De ondergeteekende verwittigt het geëerde Publiek, dat hij VERHUISD is van de VISCHMARKT naar den **ACHTER-DEN-MUUR**, achter het PROVINCIEHUIS, bij zijne WERKPLAATS. Rekommandeert zich in eens ieders gunst.

J. D. SCHNEIDERS,
Stukadoor.

KLEEDINGMAGAZIJN en KLEERMAKERIJ,

J. B. MEDDENS, vooraan de Vischmarkt,

te *Groningen*,

heeft op heden ontvangen heerlijke Wintergoederen voor Paletot Pardessus, Broeken, Wintervesten, Duffelsche en Lakensche Overjassen, Pelsen, Vellen en Boas, de laatste uitkomende Plaid-Mantels en Pels-Petten, Vilten en Zijden Hoeden, enz.; alles tot zeer lage en contante prijzen.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat bij hem te bekomen zijn: **GOM-ELASTIEKE OVERSCHOENEN** van *f* 2.50 tot *f* 4.50, fraaije **GOM-ELASTIEKE ZOLEN**, welke men in de fijnste Schoenen kan gebruiken, van *f* 0.80 tot *f* 1.00, **WESTFAALSCHE WATERDIGTE JAGTLAARZEN** van *f* 3.75 tot *f* 4.50.

H. J. INDEN, tweede Huis in de Heerestraat.

Een **GEËXAMINEERD ONDERWIJZER** biedt zich aan tot het GEVEN van **PRIVAAT ONDERWIJS** in de **FRANSCHE, HOOGDUITSCHE en ENGELSCHE TALEN**. Hij is bij onderscheidene Familiën gunstig bekend. Adres, per gesloten Biljetten, letter D, aan het BUREAU van dit DAGBLAD.

Wordt gevraagd, voor een' HEER: **KOST** en **INWONING**, met genot van eene VRIJE KAMER. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

Tegen November aanstaande

wordt te *Groningen* verlangd: een ongehuwde **HUISKNECHT**, van de Protestantsche Godsdienst, van goede Getuigenissen voorzien, het HUISWERK naar behooren verstaande en met Paarden en Rijtuig kunnende omgaan.

Adres mondeling of met *franko* Brieven aan het BUREAU DEZER COURANT.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

OCTOBER 1849.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
14	765,96	765,96	766,67	7,0	7,0	6,8	0,76	0,76	0,86	O.t.N.	N.O.t.O.	N.O.t.O.	bewolkt	bewolkt	helder
15	767,41	766,71	767,19	5,8	7,4	6,8	0,88	0,68	0,86	N.O.t.O.	„	„	helder	weinig bewolkt	„
16	766,47	765,04	764,54	5,3	6,4	6,4	0,86	0,75	0,86	O.N.O.	O.	O.	bewolkt	bewolkt	betrokken
17	763,04	763,40	764,88	6,3	7,5	7,7	0,90	0,81	0,94	O.t.Z.	Z.W.	Z.t.W.	betrokken	betrokken	„
18	[illegible]	769,14	769,96	8,0	11,2	10,8	0,77	0,77	0,93	Z.t.W.	„	Z.W.	bewolkt	bewolkt	helder
19	769,78	766,52	764,10	10,0	13,0	12,4	0,91	0,76	0,86	Z.	Z.O.	Z.Z.O.	weinig bewolkt	helder	„
20	760,39	760,19	760,16	11,7	14,2	13,6	0,90	0,87	0,95	„	W.Z.W.	W.Z.W.	bewolkt	betrokken	betrokken

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 30sten October 1849, *no.* 87.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

Berigten nopens de ministeriële krisis.

Wij vernemen met zekerheid, — zegt de *Utrechtsche Cour.*, — dat de heer *van Goltstein* de vorming van een ministerie, hem door den Koning zelven aangeboden, heeft op zich genomen.

De heer *Bruce*, gouverneur van Overijssel, bevindt zich in de residentie, en heeft conferentiën gehouden met den heer *v. Goltstein.*

Zie hier het lijstje der personen, aan welke de onderscheidene portefeuilles, volgens de loopende geruchten, zouden worden toevertrouwd: *van Goltstein*, president en justitie; *Gevers van Endegeest*, binnenlandsche zaken; *Pahud*, koloniën; *Nepveu*, oorlog; *van Bosse*, financiën; *van den Bosch*, marine; *Lightenvelt*, buitenlandsche zaken.

..... „De vorming van een ministerie wordt dus zeer gemakkelijk," — zegt de *Tijd.* „Maar het is eene andere vraag, of het ook zoo gemakkelijk zal gaan, om een ministerie te vormen, dat èn de Kamer èn de publieke opinie voldoet. Dit zal de tijd leeren. En als sommigen nu reeds juichen over het verkregen resultaat hunner intrigues, dan antwoorden wij slechts met het bekende spreekwoord: *rira bien, qui rira le dernier.*"

— Den 25sten October, des middags te 2 uur, is er ten paleize van Z. M. eene bijeenkomst gehouden, welke is bijgewoond door Z. H. K. prins *Frederik*, den heer staatsraad-directeur van het kabinet des Konings, en den heer *Bruce.*

Men houdt het er voor dat deze bijeenkomst in verband staat met de *definitive* zamenstelling van een ministerie.

Terwijl men in den morgen van den 26sten October verzekerde, dat het ministerie, onder voorzitterschap van den heer *van Goltstein*, dien dag tot stand zou komen, was dien namiddag nog niets van eene bepaalde benoeming bekend. Zelfs liep het gerucht, dat de heer *Thorbecke* op nieuw met de vorming van een ministerie belast zou zijn. (*Rott. Ct.*)

[„Zoo de geruchten waar zijn, welke ons daaromtrent ter oore komen, en wij blijven aan derzelver juistheid gelooven, dan heeft de waardige *van Goltstein* geweigerd iets te doen, zoo lang niet de Koning zelf hem den last, en niet eenen last van voorbereiding, maar van vorming van een ministerie had opgedragen," — zegt de *Nederlander.*

„Aan den *Nederlander* kunnen wij verzekeren, dat de Koning den president der Tweede Kamer [den heer *v. Goltstein*], tot Vrijdag, den 26 October, niet bij zich heeft *ontboden*, noch hem *onmiddellijk eenigen last heeft opgedragen*," — zegt de *'s Grav. N.bode.*]

— Het *Handelsblad* heeft den volgenden brief ontvangen:

„WELEDELE HEEREN! Zoozeer als iemand, besef ik mijn' pligt, om eene openbare verklaring te geven van de ministeriële krisis, voor zoo veel ik er in was betrokken. Mijn zwijgen voor het oogenblik zult gij weten te waarderen. Zoodra het tijd is, in allen gevalle zoodra de Kamer weder opengaat, hoop ik dien pligt naar eisch te vervullen.

„Ik laat aan u over dezen brief te plaatsen, en heb de eer met de meeste achting te zijn,

LEIDEN, UwelEds. Gehoorzame Dienaar:
26 October 1849. J. R. THORBECKE."

[„Indien onze informatiën juist zijn, heeft ook de heer *van Rosenthal* zijn besluit te kennen gegeven om van zijnen kant alle mogelijk licht in de duisternis te brengen," — zegt de *Arnhemsche Ct.*]

Laatste berigten nopens de ministeriële krisis.

'S GRAVENHAGE. De *Staats-Courant* bevat nu eindelijk het volgende officiële berigt:

„De Koning heeft de heeren *Thorbecke* en *Nedermeijer van Rosenthal* bij zich doen ontbieden, ten einde persoonlijk met die heeren in overleg te treden.

„De Koning heeft tevens het verzoek van de heeren *Donker Curtius* en *Lightenvelt*, om hunnen last thans als geëindigd te beschouwen, ingewilligd."

[Het *Handelsblad* doet de mededeeling van dit berigt van de volgende woorden vergezeld gaan: „Men is derhalve na bijna zes weken op de hoogte, waar men den eersten dag had kunnen komen. De onderhandelaars en makelaars zijn van hunne taak ontslagen. De Koning zal nu zelf met de heeren *Thorbecke* en *Nedermeijer van Rosenthal* in overleg treden. Er zullen intusschen waarschijnlijk eenige dagen gevorderd worden, om door dat overleg tot een behoorlijk einde te geraken. Laten wij hopen, dat het de laatste phase van deze langdurige ministeriële krisis moge zijn."]

ZWOLLE, 25 October.

De reis van H. K. H. Prinses *Marianne* naar het Heilige Land wordt nog al gekenmerkt door afwisselende tegenspoeden, eerst ter zake haren lijfarts, die te Rome zijn verblijf hield, aldaar niet was te vinden, later eene 14daagsche ongesteldheid der Prinses, welk een en ander eene maand vertraging heeft opgeleverd; het gevolg daarvan is, dat H. K. H. het hoofdpunt van hare reis nog niet heeft bereikt, zoodat allerwaarschijnlijkst de reis op den 1sten December aanstaande niet kan afgeloopen zijn, op welk tijdstip het huur-contract der boot ten einde is. Naar men zegt, is de huurprijs bepaald op *f* 50,000, terwijl voor elke maand langer dezelfde som moet zijn bedongen; den 9den September was de Prinses te Catania, op het eiland Sicilië; toen was alles wel, zoo mede de eerw. heer *van Senden* (*Amst. Ct.*)

'S HERTOGENBOSCH, 25 October.

Den 22sten dezer des morgens ontsliep te Boxmeer in de kracht zijns levens, dr. *Carel Hendrik Joseph Francken*, rector der Latijnsche scholen aldaar en bestuurder van het provinciaal genootschap van kunsten en wetenschappen in Noord-Braband.

— Te Tilburg zegt men algemeen, dat aldaar in het volgende jaar al de goederen van wijlen Z. M. Koning *Willem II* zouden verkocht worden.

LEIDEN, 25 October.

Wij vernemen, dat onze verdienstelijke stadgenoot, de heer *W. Wolters*, directeur van de grofsmederij alhier, door Z. M. benoemd is tot ridder der Orde van den Nederl. Leeuw [„ter vereering van den ijver en de bekwaamheid, door hem voortdurend aan den dag gelegd in de beoefening en uitbreiding van het vak zijner industrie," — zegt het Kon. besluit, waarbij die benoeming is gedaan]. — Ook vernemen wij, dat bij genoemde grofsmederij eene aanzienlijke bestelling ontvangen is voor de Oostenrijksche marine.

Van den 27sten. In ons nommer van den 22sten dezer hebben wij een berigt geplaatst uit de *Haarl. Cour.*, waarbij gemeld werd, dat de ministers van binnenl. zaken en Herv. eeredienst, den stedelijken raad en den kerkeraad een plan van bemiddeling hadden toegezonden; doch dat dit plan bij den kerkeraad aangenomen, bij den raad was afgewezen. Dat later een voorstel van het raadslid mr. *H. Gevers*, om twee onzijdige personen buiten Leiden te benoemen, ten einde een plan van schikking te beramen, mede in den raad om onderscheidene redenen was verworpen.

Wij hadden dit stuk, als een eenvoudig verslag bebelzende, overgenomen. Later heeft men gemeend, dat berigt aanleiding zou geven tot het denkbeeld, dat de Regering ongenegen zou zijn tot eenige schikking, en verlangde men in ons blad ook de opname van de in de *N. Rott.* en *Arnh. Cour.* dezer dagen ingezondene stukken. In die overname echter kunnen wij, bij de niet te voorziene moeijelijkheden, waarin wij zulks eens doende, later zouden kunnen worden gewikkeld, niet treden; maar, daar we ten opzigte van beide partijen gaarne van onze onpartijdigheid laten blijken, wel mededeelen dat in die ingezondene stukken vermeld staat, dat „ten gevolge der tegenkanting van de zijde dergenen, die in den raad de zaak van den kerkeraad zijn toegedaan, het genoemde voorstel bij meerderheid van ééne stem is afgestemd."

Volgens hetgeen wij uit eene goede bron omtrent die stemming vernamen, zijn er van de 21 tegenwoordig zijnde leden uit den raad tien geweest, die zonder de partij van het huiszittenhuis toegedaan te zijn, vóór het voorstel van den heer *Gevers* hadden gestemd, waaruit dus, ieders overtuiging overigens daargelaten, waaromtrent ons geen oordeel voegt, blijkt; dat bij tien heeren geene ongezindheid bestond om nadere schikking te beproeven. (*L. Ct.*)

MIDDELBURG, 25 October.

In de zitting van het provinciaal geregtshof van l.l. Maandag, is door het openbaar ministerie, bij monde van den heer advokaat-generaal, waarnemende de functiën van procureur-generaal, gerequireerd de schuldigverklaring van den beschuldigde *J. B. de Loeil*, aan de hem ten laste gelegde misdaden, en dien ten gevolge zijne veroordeeling tot de doodstraf, waarna de raadslieden van den beschuldigde concludeerden tot vrijspraak van denzelven, wegens onbewezen schuld.

Heden middag te twee uur werd door het provinciaal geregtshof een breedvoerig en gemotiveerd arrest, waarvan de voorlezing ruim ¾ uurs duurde, uitgesproken, in de zaak ten laste van genoemden *de Loeil*, houdende schuldigverklaring van denzelven aan de hem ten laste gelegde misdaad en veroordeeling tot de doodstraf met den strop. De veroordeelde, wiens stuitend voorkomen bij velen reeds afkeer deed ontstaan, hoorde zijn doodvonnis met die koude onverschilligheid aan, die den verstokten boosdoener kenmerkt, en noch de zielroerende toespraak van den voorzitter, noch de ontzetting, die de opsomming zijner gruwelijke en onmenschelijke daden, op de aanzienlijke menigte, bij de debatten aanwezig, deed geboren worden, bragten de minste ontroering op zijn versteend hart te weeg. Te afgrijselijk zijn de omstandigheden, te beleedigend voor de menschelijke natuur, die de door hem gepleegde misdaad schijnen te hebben vergezeld, om dezelve hier te herhalen, daar dezelve het, tot eer der menschheid zeldzame, maar schokkende voorbeeld opleverden, dat zijne eigene kinderen tegen hem, hunnen vader, verpletterende beschuldigingen uitbragten.

ASSEN, 25 October.

Nopens de verdere lotgevallen van het Asser hert, deelt de *Dr. Ct.* o. a. het volgende mede: „Het hert heeft zich na het verlaten van den kamp oostwaarts begeven en is Dingsdag bij Anderen, gemeente Anlo, ontdekt; het was misschien wel op de terugreis naar de *Duitsche Heimath*; hier deed het zijne tegenwoordigheid kennen, door een' man, die in het veld arbeidde, te achtervolgen; deze ontkwam gelukkig, begaf zich naar Anderen, en verwittigde den jager *J. Reinders*, dat het hert in de nabijheid was; deze maakte zich dadelijk op met nog vier andere mannen. Weldra kreeg men het hert in het gezigt. *Reinders* liet toen de vier mannen achterblijven, met last, om hem te hulp te komen, zoo bij het te kwaad mogt krijgen; hij zelf ging alleen voorwaarts. Zoodra het hert den naderende bespeurde, rende het op hem af; *Reinders* liet hetzelve tot op acht passen naderen, en schoot toen met één' loop op hetzelve; het dier werd in de borst getroffen, wankelde, zeeg neer, en gaf na eenigen tijd den geest."

SNEEK, 26 October.

Wij vernemen van goederhand, dat de ziekte onder het rundvee, welke men *tongblaar* noemt, en die hier en elders in deze provincie, nu eenige jaren geleden, zoo vele runderen aantastte, zich thans ook weder op sommige boerderijen, in dezen omtrek, vertoont.

GRONINGEN, 29 October.

Wij vernemen, dat de vergaderingen van heeren Gedeputeerde Staten, welke tot nog toe des Dingsdags van iedere week plaats hadden, voortaan zullen gehouden worden op Donderdag.

— Op Zaturdag, den 27sten laatstleden, zijn aan de onderwijzers der bataljonsschool van het 8ste regement infanterie en aan de meesters bij het schermen en de gymnastiek der school, alsmede aan de beste schutters belooningen uitgereikt, bestaande in fraaije boekwerken, geld, gouden en zilveren voorwerpen, enz.

— Het *Staatsblad* no. 55 bevat het Koninklijk besluit van den 19den Oct. 1849, bepalende, dat de derde algemeene tienjarige volkstelling zal plaats hebben naar den staat der bevolking op den 19den Nov. aanstaande, overeenkomstig de vastgestelde inschrijvings-biljetten en registers.

— Bij Koninklijk besluit van den 12den October j.l., is aan H. KOMDEUR, voormalig geregtsdienaar te Groningen, een pensioen verleend van *f* 65 's jaars.

— Men berigt ons het volgende: „De beroeping van den predikant BEGEMAN te Niezijl voor *Eelde*, door den heer HOMA SICCAMA *van Oosterbroek*, vroeger reeds kerkelijk goedgekeurd, is thans eerst door den Koning bevestigd. Het oponthoud dezer approbatie is te wijten aan een verzet tegen de regten van den *Unious Collator*, van de zijde des kerkeraads, niet aan ontevredenheid omtrent den beroepen Leeraar, die de achting van ieder weldenkende dubbel verdient. Ook gemeld *verzet* is geen gevolg van het betwisten der genoemde regten door *al* de leden des kerkeraads, maar meer de vrucht van den lastigen en twistzieken geest van zekeren Christen-leeraar, die lust schijnt te gevoelen, om den geest der gemeente bestendig te verdeelen, tweedragt aan te blazen en de goede bedoelingen en regten van den Collator te miskennen. Mogt men verder doof blijven voor raadgevingen en ophitsingen, die zoo aandruischen tegen den geest des Christendoms. „*Door eendragt wordt een huis gebouwd, door tweedragt stort het in.*" Wordt deze waarheid niet dagelijks bevestigd? De gemeente Eelde heeft behoefte aan eendragt, ter bevordering van hare zedelijke en godsdienstige beschaving, even als elke andere gemeente. Alleen onderlinge liefde maakt het mogelijk, dat daaraan met vrucht kan worden gearbeid.

„Waar liefde woont, gebiedt de Heer zijn' zegen.
„Daar woont Hij zelf, daar wordt zijn heil verkregen,
„En 't leven tot in eeuwigheid."

Deze woorden vinden voortaan eene vruchtbare plaats in den boezem der gemeente! Zij zullen het den nieuwen leeraar gemakkelijk maken, zegenrijk aan de verdere opbouwing der Christelijke gemeente te werken."

De *Nederlander* bevat onder zijne Ingezonden Stukken er een getiteld: „Het Ontslag van prof. SEBASTIAN, en de benoeming van zijnen plaatsvervanger te Groningen."

Daarin komt onder anderen het volgende voor:

„Met leedwezen heeft men vernomen, dat de verdienstelijke hoogleeraar SEBASTIAN, om zijnen gezondheidstoestand verpligt is geweest, zijn ontslag te verzoeken. Zulk een man, midden in het leven, aan de wetenschap, aan het onderwijs te zien ontrukt, moest elkeen leed doen, wien wetenschap en onderwijs ter harte gaat.

„Het valt in het oog, hoe bijzonder snel het ontslag van dien heer is aangenomen door de Regering. Het is waar, men had hem eenen behulpzamen ambtgenoot geweigerd en de Regering meende daartoe redenen te hebben. Maar dat men het daarop volgende verzoek om ontslag zoo onmiddellijk aanneemt, — dat men niet afwacht, of de gezondheid van den verdienstelijken man ook verbetert, en hem zoolang eenen helper toevoegt, — dat men zich schijnt te haasten, om die plaats vacant te zien worden, is opmerkelijk.

„De schrijver van deze woorden meent aan Z. Exc. den minister van binnenl. zaken eene opmerking te moeten maken. Het is, bij het kleine aantal beoefenaars der wetenschap in Nederland, van veel gewigt, aan wie het hooger onderwijs wordt toebetrouwd. Wordt er nu aan Z. Exc. iemand voorgedragen tot de vacature in de geneesk. faculteit te Groningen, *die nog geene bewijzen gegeven heeft van geschiktheid voor de betrekking van hoogleeraar*, dan zou daardoor mogelijkerwijze een gewigtige leerstoel vele jaren minder goed bezet kunnen wezen en de wetenschap en het onderwijs daaronder kunnen lijden.

„Wij voor ons hechten geen geloof aan het berigt, dat dáárom het ontslag aan prof. SEBASTIAN zoo spoedig gegeven is, — dat dáárom de curatoren van Groningen reeds aanstaanden Maandag eene nominatie zullen opzenden, omdat de tegenwoordige minister van binnenl. zaken weldra aftreden zal, en op die nominatie *een nog onbekend jong mensch*, die sterk wordt aanbevolen, maar *die nog geen vertrouwen als openbaar docent kan genieten*, de bedoelde persoon zal wezen. Een man als de minister van binnenl. zaken is boven persoonlijkheden verheven, en zal geene betrekkingen van zijne vrienden plaatsen, omdat zij tot zijnen vriendenkring behooren.

„Aan kundige mannen ontbreekt het voor het vak, hetwelk vacant is, in Nederland niet. Men vrage slechts de deskundigen, indien men, zoo als bij de curatoren hier het geval is, zelf niet kiezen kan. Namen noemen wij niet, wij willen zelfs den schijn niet hebben, voor iemand de pen opgenomen te hebben, even min als wij daarvoor willen gehouden worden, dat wij een' ijverigen jongeling niet zouden achten om zijnen ijver. Maar de geneesk. faculteit van Groningen *heeft een kundig docent noodig*; het is de verwezenlijking van dit, dat wij wenschen."

Wij voor ons weten niet, welken kandidaat de schrijver van bovengenoemd stuk in den *Nederlander* in het oog heeft, en of er al dan niet gegronde redenen bestaan, om in de vrees te deelen, die in gemeld artikel wordt uitgedrukt.

Dit echter weten wij, dat vooral hier het gemis diep wordt betreurd, hetwelk onze Hoogeschool nu weder heeft geleden; — dat dit gemis nog te meer wordt gevoeld op dit oogenblik, nu er zoo vele redenen bestaan, om eenige bezorgdheid te blijven koesteren nopens den blijvenden bloei van onze Hoogescholen in 't algemeen, en ook van de onze in 't bijzonder; — dat het thans vooral eene zoo onbegrijpelijke als onvergeeflijke handelwijze zoude zijn, iemand hier als hoogleeraar als 't ware in te smokkelen, die zich nog eerst bekend moet maken en zijne bevoegdheid voor zoodanige betrekking nog eerst moet doen kennen.

Christelijk Hulpbetoon.

De Protestantsche vereeniging, onder de zinspreuk: *Christelijk hulpbetoon*, heeft thans in 33 Departementen en 6[illegible] sectiën een getal van 14858 leden. Het doel dezer vereeniging is: voor het Protestantisme te waken en werkzaam te zijn, door Protestanten, bijzonder behoeftigen, tegen den invloed der Propaganda te beveiligen. [illegible] dien einde: *a*) hunne Godsdienstige en zedelijke vorming bevorderen, zoowel door verspreiding des Bijbels en de meest mogelijke uitbreiding van Evangelisch onderrigt, als door de uitdeeling van kleine Godsdienstige geschriften, waartoe de vereeniging zich ook met de in ons Vaderland bestaande Bijbel-, Traktaat- en Zendeling-genootschappen in verband zal stellen; *b*) door giften of voorschotten, zonder of tegen eene geringe rente, de belangen van hen, die zulks waardig zijn, zooveel mogelijk voorstaan; *c*) medewerken, dat brave, minvermogende Protestanten eigendom verkrijgen of behouden; *d*) naar gelang van plaatselijke omstandigheden en gelegenheden alle gepaste middelen aanwenden, om Protestanten te behoeden tegen afval van hunne belijdenis. De leden verbinden zich tot eene jaarlijksche gift van een' gulden of eene wekelijksche bijdrage van 2 centen.

In Noord-Holland zijn in de herfst-vergadering, van de 11 personen welke den tweeden rang als onderwijzer vroegen, 6 geslaagd, dus 5 afgewezen. — Er waren 13 van den derden rang, van welke 5 geslaagd zijn, dus 8 afgewezen.

In Zuid-Holland zijn van de 36 personen, die den derden rang vroegen, 6 geslaagd, dus 30 afgewezen. — Van de 28 personen, welke den tweeden rang vroegen, zijn 8 geslaagd, en dus 20 afgewezen.

Men meldt uit Almelo van den 22sten dezer: „Heden verloor op eene jammerlijke wijze, in de bij deze stad gelegen stoom-katoenspinnerij der heeren HOFKES en Comp., een fabrijksknaap het leven; deze ongelukkige raakte onder het arbeiden vast aan den as, waardoor hem dadelijk een arm werd afgewrongen, terwijl zijne overige ligchaamsdeelen zoodanig werden gekneusd, dat hij weldra den geest gaf. — Onbegrijpelijk is het, dat noch in de stad Almelo, noch in het ambt Almelo, iemand wordt gevonden, *die bevoegd is de Heelkunde uit te oefenen.* Bij eene bevolking van ruim 6,000 zielen toch wordt de behoefte aan dusdanig persoon dagelijks gevoeld."

Te Olst (Overijssel) heeft den 13den dezer eene zeldzame huwelijksplegtigheid plaats gehad: Vader, zoon en dochter, uit één huisgezin, zijn tegelijk gehuwd: de vader met de *jongste* dochter uit een ander huisgezin; — de zoon met hare *oudste* zuster, — en de dochter met haren broeder.

Dezer dagen heeft zich een zonderling geval voorgedaan. De justitie meende iemand gevat te hebben, die beschuldigd was van in Antwerpen een' moord te hebben gepleegd; maar in plaats van dezen had men iemand anders gearresteerd, die met den bedoelden persoon zeer veel gelijkenis had, doch toevallig niet minder schuldig was dan deze. Hij was namelijk een geruimen tijd te voren bij verstek veroordeeld wegens het vermoorden zijner vrouw, maar had zich tot heden toe weten schuil te houden.

Te Berlijn is thans een reuzen-schildpad te zien, die vijf voeten lang en zes voeten breed is en 400 ponden weegt. Dezelve is in de golf van Mexico gevangen, door de bemanning van het barkschip *Pallas*, kapt. *Lange*, van Laguna in Mexico naar Stettin gebragt, en daar door den tegenwoordigen bezitter gekocht. Buitendien vertoont men te Berlijn eene merkwaardige misgeboorte, namelijk een vlug kalf met twee geheel ontwikkelde koppen op één' hals en één' slokdarm; het vreet met beide muilen te gelijk.

Nopens den slavenhandel in de Havanna, door Spanje begunstigd, deelt de *Utr. Ct.* uit het dagblad *la Verdad*, te New-York uitkomende, o. a. het volgende mede:

„Wat moeten wij denken, als wij de Havanna met zwarten zien opgevuld, die door een genootschap worden ingevoerd, hetwelk te Madrid zetelt, en gepresideerd wordt door donna *Maria Christina de Bourbon*, en hier vertegenwoordigd wordt door don *A. Parege*, don *M. Pastor* en anderen, geassocieerd tot voortzetting van dien verfoeijelijken handel in menschen, waartegen al de beschaafde natiën protesteren.

„In de 4 laatste maanden zijn 2400 zwarten in de Havanna ingevoerd, en men verwachtte er dagelijks nog andere schepen van dat genootschap, 't welk op de kust van Afrika 10,000 negers, tegen 350 dollars per hoofd, heeft opgekocht, en welker verkoop in de Havanna groote voordeelen zal opleveren."

Te Liverpool is thans, volgens een der dagbladen van die stad, een toestel voor het maken van beschuit in werking, welke zoowel dient tot het vermengen van het meel en water, als tot het vormen en bakken van het deeg. Deze toestel levert in één uur niet minder dan 2600 stuks voortreffelijke beschuit. Men bedient zich daarvan in de groote scheepsbakkerij van den heer TH. HARRISON.

Onderwijs en Zedelijkheid.

In twee van de laatste zittingen der Akademie van Zede- en Staatkundige Wetenschappen te Parijs, was over het verband tusschen het lager onderwijs en de misdrijven eene verhandeling voorgelezen, waarvan de slotsom strekte om niets minder te betoogen dan, „*dat het aantal misdrijven tegelijk met de verlichting toeneemt.*" — Ernstige twijfel was gerezen omtrent de juistheid der statistieke grondslagen, die gediend hadden om die treurige uitkomsten te staven. De heeren COUSIN, MOREAU DE JONNÈS en VILLERMÉ hadden achtervolgens het woord opgevat om de slotsom dezer verhandeling te bestrijden; en alle regt latende wedervaren aan de bedoelingen van den schrijver dier verhandeling, hadden zij betoogd, „dat het cijfer der kinderen, op de lagere scholen toegelaten en onderwezen, niet naauwkeurig bekend was, — en dat, zoo werkelijk het aantal misdrijven toenam tegelijk met dat der menschen die kunnen lezen en schrijven, dit geene voldoende reden is, om de verbreiding van het onderrigt onder de lagere volksklassen af te keuren en tegen te werken, zoo als sommige lieden van weinig doorzigt zouden willen."

Daarop heeft nu laatstelijk de heer GIRAUD aan de akademie een officiëel stuk medegedeeld, hetwelk dient algemeen bekend te worden, en dat eene stellige logenstraffing bevat der onverstandige vrees, die men al te vaak tegen het openbaar onderwijs heeft aan den dag gelegd. Dit stuk is een uittreksel uit het officiëel verslag over de strafregtspleging in de drie jaren 1845—1847. Van de beschuldigden in deze drie jaren, konden gemiddeld 52 van de honderd — dus ruim de helft — *niet* lezen, noch schrijven; een derde gedeelte kon slechts gebrekkig lezen en schrijven; slechts 3 van de honderd hebben behoorlijk onderwijs ontvangen; er zijn nog geen 2 van de honderd, die eene zorgvuldige opvoeding genoten hadden. — Wat de veroordeelden aangaat: van 7309 galeiboeven konden 4331 noch lezen noch schrijven; — 2139 konden gebrekkig lezen en schrijven; — 719 konden lezen en schrijven; 120 zijn behoorlijk onderwezen; — er zijn nog geen 2 van de honderd, die eene volledige opvoeding ontvangen hebben.

In de huizen van correctie vindt men geheel gelijke verhoudingen, als zoo even opgegeven zijn.

De heeren COUSIN, MOREAU DE JONNÈS en lord BROUGHAM, die deze zitting bijwoonden, voegden eenige woorden bij de belangrijke mededeeling van den heer GIRAUD, om dezelve te bevestigen, en om door onbetwistbare daadzaken *deze* waarheid in helder licht te stellen, „*dat de zedelijkheid zich in dezelfde mate ontwikkelt als de opvoeding en het onderwijs.*"

Nopens eene voorloopig reeds door ons in ons vorig no. medegedeelde bijzonderheid, nemen wij thans, uit de *Breslauer Zeitung*, een meer naauwkeurig berigt over. — De *Breslauer Zeitung* bevat n.l. eene oproeping aan de Breslausche jonkvrouwen, onderteekend: MARIE VON COLOMB. Deze dame studeert, naar hare eigene verklaring, aan de Breslausche universiteit in de Anatomie, Physiologie en Vroedkunde. De professoren hebben haar verzoek, om de geneeskundige collegiën te gelijk met de studenten bij te wonen, — gelijk billijk was, — toegestaan. „Het mij te beurt gevallen groot geluk," — verklaart MARIE VON COLOMB, — „om een vak wetenschappelijk te mogen leeren, wil ik niet voor mij alleen behouden; maar ik wil het, zoo mogelijk, met vele personen van mijn geslacht deelen. Met dit oogmerk heb ik eene memorie bij den Senaat der Koninklijke Universiteit alhier ingezonden, en om de vergunning gevraagd, „dat ook personen van het vrouwelijk geslacht, ter harer beschaving, gelijktijdig met „de heeren studenten de lessen mogen bijwonen," — en ik voed de blijde hoop, dat deze vrijzinnige mannen ons dit verzoek zullen toestaan. Daarom roep ik allen van mijn geslacht toe: „maakt gebruik van de schoone gelegenheid tot eene wetenschappelijke en voordeel aanbrengende beschaving; leest de lijst der voorlezingen, die aan de universiteit gehouden worden, opdat dan ieder naar neiging, naar rigting en kracht van geest die collegiën kieze, welke haar behagen en tot de opleiding in een wetenschappelijk vak kunnen gebruikt worden."

De heer BUSH, president der *London-Microscopical-Society*, heeft in eene dezer dagen gehoudene vergadering betoogd, dat de ontdekking van dr. BRITTAN te Bristol (die in de ontlastingen der Cholera-zieken zekere tot nog toe onbekende diertjes had meenen te zien) op eene *dwaling* berust.

Men herinnert zich, dat de beruchte LOLA MONTES, gravin VAN LANDSFELD, onlangs met een' jongen rijken Engelschman, den luitenant HEALD, huwde. De beide jonggehuwden verlieten dadelijk Londen om een reisje in Spanje te doen; doch zij waren nog niet verder dan Barcelona gekomen, toen de heer HEALD het opgaf langer met zijne vrouw huis te houden; in hare vlagen van drift was zijn leven zelfs niet veilig; den 16den dezer verliet hij heimelijk Barcelona met een' pas van den Engelschen consul, zijne teedere wederhelft achterlatende.

Parijssche naïviteit.

Ofschoon de echte humor te Parijs op straat te vinden is, bewijst de volgende anecdote, door de *Corsaire* medegedeeld, dat ook bureaulisten soms een' geestigen inval kunnen hebben, welke voor die van de luimigste *gamins* niet behoeft onder te doen. Een hoog ambtenaar der belastingen deed eene inspectiereis, en op zeker kantoor gekomen, alwaar hij een' ambtenaar over zijn' arbeid ondervroeg, sneed hij zich met een pennemes spelende in den vinger. Terstond was alles in rep en roer. „Een spinneweb! spoedig een spinneweb!" riep de chef van het kantoor, toen hij het bloed van den inspecteur zag vloeijen. Ieder zocht van boven tot beneden, maar het huis was, zoodra men van de komst van den inspecteur verwittigd was geworden, netjes schoon gemaakt. Eindelijk komt een jong surnumerair met drift aanloopen. Hij was zoo gelukkig geweest van een groot dik spinrag te vinden. „Waar hebt gij dat van daan gehaald, beste jongen?" vroeg de chef van het kantoor, met eene hooge borst. — Van uwen inktkoker, mijnheer! antwoordde de knaap zeer naïf. Men kan ligt begrijpen hoe verlegen de chef en hoe verheugd de klerken waren, toen zij dit hoorden; maar wat het wonderlijkste is, de inspecteur heeft dien jongeling met een jaargeld van twaalf honderd francs beloond.

De zwarte Keizer Faustinus I.

Wij deelen nog de volgende merkwaardige bijzonderheden mede aangaande den voormaligen president der republiek Haïti, generaal SOULOUQUE, thans Z. M. Keizer FAUSTINUS I, — over wien wij reeds eenige malen hebben gesproken.

De nieuwe Keizer wil volstrektelijk eene groote rol spelen en zich tot een NAPOLEON opwerpen. Hij is voornemens niet alleen het Spaansche gedeelte van zijn eiland, maar ook bijna al de Antillen onder zijnen scepter te vereenigen. Zijne veroveringszucht doet aan zijne prachtlievendheid evenwel geene afbreuk; zijn hof moet zoo weelderig mogelijk zijn, en daarom is hij begonnen met bijna al zijne generaals in den adelstand te verheffen en hen tot prinsen, hertogen en markiezen te maken.

Om de kroon op te zetten aan zijne veel omvattende plannen, is de Keizer voornemens het Amerikaansch gouvernement omver te werpen; daartoe roept hij alle weerbare mannen onder de wapenen.

Men verhaalt een kluchtig tooneel, dat in den senaat moet zijn voorgevallen. De Fransche minister van buitenlandsche zaken, DE TOCQUEVILLE, had den gezant van het nieuwe keizerrijk op eene audiëntie kortaf behandeld. De minister zeide onder anderen tegen den Haïtiaanschen diplomaat: „Uw gouvernement handelt in geenen deele volgens de traktaten." Toen dit voorval in den senaat bekend werd, maakte hooge verontwaardiging zich van de meeste leden meester, en zekere heer SALOMON deed het voorstel om op staanden voet aan Frankrijk den oorlog te verklaren: niets meer of minder! De Keizer was daartoe echter te voorzigtig en besloot, dat men eenvoudig tegen de onbeleefdheid van de Fransche regering zou protesteren.

De toestand des lands is inderdaad zeer beklagenswaardig; de regering put onbeschroomd uit de vrij slecht voorziene schatkist en Z. M. FAUSTINUS I geeft in dat opzigt een goed voorbeeld. Het door de regering ingevoerde monopolie is overigens eene bittere belemmering voor den handel.

De Puff.

De *N. Rott. Ct.* bevatte dezer dagen een artikel over de *Puffs* in Engeland, waaraan wij het volgende ontleenen:

In alle Engelsche dagbladen vindt men duizende *Holloways* en dergelijke advertentiën; de *Morrison's pillen*, de *Amerikaansche Herbal pillen*, de *Parr's pillen* prijken voordurend in de bladen, met het relaas der wonderbaarlijke genezingen, door die pillen verrigt. Men make slechts geld! geld! geld! en men kan in Engeland geëerd worden. Wat komt het er op aan of enkele armen door het gebruik der middelen worden vermoord; er blijven nog genoeg behoeftigen over. Doch niet alleen de geneesmiddelen der kwakzalvers, de vreemdste zaken ziet men in de dagbladen aangekondigd. De Britten zijn *par excellence* eene adverterende natie; van daar de bijna dagelijksche supplementen, vol advertentiën van de *Times*. Ieder winkelier acht zich verpligt zijne waren door middel der dag- of weekbladen te moeten bekend maken en aanprijzen; als voorbeeld hiervan kan dienen, dat de kleedermaker MOSES AND SON, een' zoogenaamden poëet in hunne dienst hebben, welke gedichten ter eere van hunne jassen, rokken en andere kleedingstukken vervaardigt, en daarvoor een jaarlijksch salaris van *ƒ* 1200 trekt. Ieder gelukzoeker of kwakzalver meent zijn middel of geheim in de bladen te moeten doen opvijzelen en deze opvijzeling wordt door de Engelschen *puff* genoemd; een woord, hetwelk zoo eigenaardig is, dat het in geene andere taal der wereld juist kan wedergegeven worden.

Wij zullen slechts een dier *puffs* hier mededeelen. Zie hier een der voornaamste, die bijna in alle weekbladen te lezen is: *„Raadgeving in moeijelijkheden.* Professor BLENKINSOP gaat voort met per brief raad te geven in alle moeijelijke, twijfelachtige of gevaarlijke gevallen, of wanneer men alleen nieuwsgierig is, in één woord, in alle gevallen, waarin het onbevooroordeeld gevoelen van een' persoon van groote ondervinding en wereldkennis van nut zou kunnen gerekend worden; voornamelijk *wanneer de kieschheid verbiedt, zelfs aan de meest bevriende personen, het geheim te openbaren.* Jongelieden, die niet weten wat te beginnen, of die zich in allernetteligste omstandigheden bevinden; mannen en vrouwen, tusschen welke misverstand heerscht; ouders en kinderen, die in oneenigheid leven; lieden wier brein verward is en die hunnen argwaan geen sterveling durven toevertrouwen, kunnen thans op eene gemakkelijke en voordeelige wijze een' onbekenden vriend raadplegen; want zijne bezwaren aan iemand te vertrouwen, geeft reeds zekere verligting, vooral wanneer de persoon, die ze mededeelt, voor altijd onbekend blijft. Professor BLENKINSOP is er trotsch op te kunnen zeggen, dat geen dag voorbijgaat, zonder dat hij de zaak der philantropie eenige diensten bewijst, zonder dat hij de hardheden van het huwelijk verzacht en den vrede in huisgezinnen hersteld heeft. Vele slechte gewoonten, welke hem, die er zich aan overgaf, ten grave zouden hebben doen dalen, heeft hij door zijnen raad doen ophouden; zoo heeft hij ook menig proces doen voorkomen en vele vrienden, die tijdelijk met elkander in onmin waren, verzoend. Brieven, alle bijzonderheden, met of zonder namen, bevattende, waarin 13 stuivers *postage stamps* opgesneden gesloten zijn, zullen onmiddellijk en zorgvuldig beantwoord worden. Adres dr. BENKINSOP 10, Lancaster Place, Strand, Londen."

Wat men in Londen thans ook zeer veel in de wekelijks verschijnende bladen vindt opgepuffd, zijn de *graphiologisten* of lieden, die voor eene zekere geldelijke belooning ondernemen, het karakter van den persoon, welke hen schrijft, uit zijn schrijven of liever uit zijn' stijl, op te maken. In eene dezer advertentiën beroemt zeker graphiologist zich, dat hij gedurende de laatste vier jaren, jaarlijks ongeveer 40,000 karakters getrouw en naar waarheid beschreven heeft. Hoe hij zich van de waarheid en getrouwheid zijner beschrijving heeft kunnen overtuigen, blijft natuurlijk duister. Het spreekt van zelf, dat deze graphiologist de karakters zijner verschillende correspondenten als *zeer goed*, *uiterst slecht* of *onverschillig* beschrijft, naar mate men hem een' shilling, eene halve of eene heele kroon zendt. Eene andere soort van kwakzalvers neemt aan het karakter van eenen persoon naauwkeurig te beschrijven, indien men hem slechts eene lok haar van den *Gentleman* of de *Lady* zendt, wiens of wier karakter men beschreven wil hebben; natuurlijk door de noodige *money* [geld] vergezeld. Dan hebt ge hier nog *phrenologen*, *chirologen* of menschen die het karakter eens persoons uit zijne hand lezen kunnen, *pedologen* of lieden die het karakter uit den vorm van den voet lezen en een aantal andere *logen* meer.

Al die *logen* adverteren, puffen en re-adverteren op eene verschrikkelijke wijze en de onkosten daarvan worden natuurlijk door het groote publiek bestreden.

O. I. KOLONIËN.

De *Overland-mail* heeft ons heden avond, onder anderen, de volgende berigten van Java aangebragt:

BATAVIA, 25 Augustus.

De *Javasche Courant* van den 1sten dezer vermeldt het verlies, door de kolonie in het afsterven van den directeur-generaal van financiën geleden.

Door eenen noodlottigen val van zijn paard, verloor n.l. op Zondag, den 29sten Julij, het leven *Lodewijk Launij*, ridder der orde van den Nederl. Leeuw en van de Danebrogorde van Denemarken, directeur-generaal van financiën.

Bij de herstelling van het Nederlandsche gezag in deze gewesten als militair aangekomen, klom hij door bekwaamheden en ijverige pligtsbetrachting op tot de hoogste burgerlijke betrekkingen.

— Sedert den afloop van de Balinesche expeditie hebben wij van hier geen nieuws te vermelden, want dat er in de laatste dagen van Julij en in de eerste van Augustus buitengewoon veel regen, meermalen van hevige onweersbuijen vergezeld, in de residentie Tagal gevallen en een der gebouwen van de suiker-fabrijk van den heer *Lucassen*, daarbij door den bliksem getroffen en zwaar beschadigd is geworden, kan naauwelijks als zoodanig worden aangenomen, maar hetgene alhier algemeene belangstelling heeft gewekt is het volksfeest, den 6den dezer op het Waterloo-plein en het *bal* en *soupé*, drie dagen later in de Harmonie alhier, door de ingezetenen van Batavia gegeven aan de officieren en manschappen van de land- en zeemagt, die de derde Balische expeditie hebben uitgemaakt.

— De gouverneur-generaal is op het punt, om eene groote tournée te maken en de bezittingen op Borneo te bezoeken, van waar hij zich ook naar Bali, Celebes, de Molukkos en Soolo zoude begeven.

— Nopens de onlusten in het Palembangsche zijn geene nadere tijdingen ontvangen.

— Te Macao is de gouverneur *Joao Maria Terreira do Amaral* door de Chinezen op eene wreedaardige wijze vermoord.

— Verder wordt berigt, dat de Chinezen een prijs van 3000 dollards hebben uitgeloofd voor het hoofd van den gouverneur van Honkong, den heer *Bonham*.

Akademienieuws.

LEIDEN, 25 October.

Door HH. studenten onzer hoogeschool is besloten, om in het begin der maand Junij van het volgende jaar het tweehonderd vijfenzeventigjarig bestaan der Leidsche akademie plegtig te vieren, met het houden eener luistervolle maskerade. Er zijn bereids vijf commissarissen uit hun midden gekozen tot regeling der festiviteiten.

LEIDEN, 27 October.

Wij vernemen, dat het studentencorps besloten heeft, ter viering van het 275jarig bestaan der Hoogeschool in het aanstaande jaar, eene maskerade te houden, voorstellende: *den intogt van* FREDERIK HENDRIK, *binnen 's Hertogenbosch, den 14den Sept.* 1629 *(niet* 1669). Deze maskerade zal over dag, en niet op den dies natalis der hoogeschool, den 8sten Februarij, — maar op een nader te bepalen dag in de maand Junij gehouden worden.

Kerknieuws.

'T ZANDT, 29 October 1849.

Heden voormiddag heeft de benoeming van eenen nieuwen predikant alhier plaats gehad, ter vervulling van de bestaande vacature bij de Hervormde gemeente, veroorzaakt door het overlijden van den weleerw. zeer gel. heer J. A. UILKENS. De stemmen van collatoren zijn uitgebragt op den heer N. VAN DER TUUK, predikant te Hellum, die alzoo tot predikant bij de Hervormden te dezer plaats is benoemd.

'S GRAVENHAGE. De weleerw. zeer gel. heer R. BENNINK JANSSONIUS, theol. doct. en predikant te Arnhem, heeft de beroeping herwaarts aangenomen.

— Bij de Doopsgezinde gemeente te Warga, die vacant wordt door het vertrek van ds. D. PLANTINUS naar Holwerd, is het volgende 4tal geformeerd: JB. HUISINGA, T. KUIPER, predikanten te Burg op Texel en te Zuid-Zijpe, A. HOVENS GREEVE en F. BORN, proponenten bij dat kerkgenootschap.

— Bij de Doopsgezinde gemeente te Noordbroek is, door het aanstaand vertrek van ds. BODISCO, door de Broederschap beroepen ds S. BLAUPOT TEN CATE, vroeger predikant te Zaandam.

ROTTERDAM, 24 October. Door den Breeden kerkeraad der Nederduitsch Gereformeerde gemeente alhier is heden, uit het vroeger medegedeelde zestal predikanten, het volgende drietal gemaakt: dd. *W. Francken, Az.*, te Waddingsveen; *V. F. J. Eoonacker*, te Enkhuizen, en *H. H. Sluiter*, te Vlaardingen, en hieruit beroepen de weleerw. heer *Walraven Francken, A.z.*, predikant te Waddingsveen.

— De kerkeraad der Nederd. Hervormde gemeente te Enkhuizen heeft den 24sten het volgende drietal geformeerd, alphabetisch aldus gesteld: *B. ter Haar Romenij*, te Eemnes-Binnendijks; *J. C. van de Velde*, te Borne; *E. Cats Wor*, te Mijdrecht.

— Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de Herv. gemeenten hierna genoemd, als: van Eelde, op *P. K. Begemann*, pred. te Niezijl; van Nederhemert, op *C. H. van Dam*; van Amsterdam, op *E. B. Swalue*, theol. dr. en pred. te Goes; van Urk, op *J. D. van Hall*, vroeger pred. te Kadzand; van Wilms c. a., op *B. van Hattem*; van Baambrugge, op *P. M. Keller van Hoorn*; van Mastenbroek, op *J. M. Verff*; van Woudsend c. a., op *J. H. Seemerink*, pred. te St. Johannisga c. a.; van Uitwijk en Waardhuizen, op *S. G. E. Jorissen*.

De algemeene synode der Nederl. Herv. kerk heeft besloten, nog in den loop van dit jaar eene buitengewone tweede kollekte, ten behoeve van het fonds voor noodlijdende kerken en personen, te doen plaats hebben. Zij beveelt den gedenkdag der Kerkhervorming aan voor het doen dier kollekte, en heeft eene toespraak uitgevaardigd aan al de Hervormde gemeenten in Nederland, om tot milde giften op te wekken. „De geldsommen — zegt de synode — die er noodig zijn, staan in zeer ongunstige evenredigheid tot de gelden, welke het fonds oplevert; tegenover de gemeenten, die wij helpen konden, staan vele, die wij op de toekomst verwijzen moesten; van 's lands regering is geen ruimer ondersteuning te wachten; als wij geene maatregelen van voorziening beraamden, zou ten volgenden jare de staat van het fonds verminderd of aan meer dan ééne gemeente eene droevige teleurstelling moeten bereid worden. Hierom waagt de synode, voor ditmaal, geheel bij wege van uitzondering, een tweede beroep in dit jaar op de liefdadigheid der geloofsgenooten, in de hoop dat het haar gelukken moge, de last van steeds hangende vragen eenmaal afgeworpen zijnde, den staat der geldmiddelen in verhouding tot de behoeften meer te vereffenen, en de hulpzoekende gemeenten voortaan zonder vertraging krachtdadiger bij te staan." (*Ned.*)

— Van wege het ministerie van Hervormde eeredienst is afgekondigd een door de Herv. synode onlangs vastgesteld en door Z. M. goedgekeurd zesde additioneel artikel van het reglement op de algemeene weduwenbeurs voor Herv. predikanten; dit artikel houdt in, „dat alle buitengewone baten dier beurs zullen worden aangelegd tot vermeerdering van het kapitaal."

Cholera berigten.

DRENTHE. Van af den 12den tot den 23sten dezer zijn te *Koevorden* bijgekomen 5 cholera-lijders, makende met de 3 nog in behandeling geblevene, 8 personen; van deze zijn overl. 5, herst. 2, nog in beh. 1.

— De gezondheidstoestand van Londen heeft zich in de afgeloopen week weder verbeterd; de sterfgevallen bedroegen 1028, zijnde 134 minder dan het gemiddeld getal in vijf vroegere najaren. Aan de Cholera waren er 41 overleden. — De temperatuur was lager dan in de 7 vroegere jaren.

Ingezonden Stukken.

De jongste keuze van raadsleden te Winschoten heeft aanleiding gegeven tot eenige berigten, geplaatst in de *Groninger* en *Provinciale Groninger Couranten* — het berigt uit Winschoten van N. N., onder de ingezonden stukken voorkomende in de *Groninger Courant* van den 26sten October, verduidelijkt het vroegere, dat namelijk de uitslag der gedane verkiezing de wenschelijkheid heeft doen inzien, dat spoedig eene nieuwe gemeentewet worde ingevoerd. — De berigtgever acht dit wenschelijk, uit hoofde de heer mr. FRESEMANN VIËTOR, als lid van den Raad, plaats heeft moeten maken voor jonkh. mr. J. D. LEWE QUINTUS, dien hij liever gekozen had gezien in de plaats van een minder nuttig lid, dan de heer FRESEMANN VIËTOR, die door N. N. als een rondborstig, onafhankelijk lid van den Raad, en als rond voor zijn gevoelen uitkomende wordt geroemd, op welke lofspraak men niets wil afdingen, en evenmin bestrijden het aangevoerde, dat die heer verre weg het meeste in de plaatselijke belastingen betaalt, hetgeen wel het gevolg zal zijn daarvan, dat de heer VIËTOR als de meest gegoedde wordt beschouwd, — maar welke van de herkozene leden: D. MULDER of mr. R. DE SITTER, in de schatting van N. N. minder nuttig is, en wiens plaats hij door den heer QUINTUS gaarne zoude hebben vervangen gezien, blijft onzeker. Bijaldien het bedrag der te betalen plaatselijke belastingen ter beoordeeling van meerder of minder nut wordt gesteld, dan zijn zeker beide die leden minder nuttig — ofschoon niet belangeloos omtrent eene goede en zuinige administratie.

Is het, zoo als N. N. aanvoert, te betreuren, dat het rondborstig en onafhankelijk lid niet weder is herkozen — de oorzaak ligt misschien bij den niet-herkozene zelven. N. N. zal toch wel weten, dat door den heer FRESEMANN VIËTOR te herkiezen, gehandeld zoude zijn in strijd met art. 25 van het reglement, daar die heer als lid van het kiezers-collegie meer dan eens, zonder het aanvoeren van redenen, zich aan die functiën heeft onttrokken, en dus gedurende de eerstvolgende zes jaren niet tot lid van den Raad benoembaar is; zelfs zal de heer FRESEMANN VIËTOR, als op het oogenblik der onttrekking lid van het bestuur zijnde, daarvan vervallen moeten worden beschouwd, even als het raadslid de heer M. J. VINCKERS, die zich eveneens aan de functiën van kiezer meer dan eens heeft onttrokken.

WINSCHOTEN, October 1849.

Een lid van het Kiezers-Collegie.

De Bedelarij, vooral ten platten lande.

Zeer onlangs [den 13den dezer] had men te Houwerzijl, gemeente Ulrum, een voorbeeld, onder de vele elders, van de verderfelijke gevolgen der bedelarij of zoogenoemde landlooperij voor de orde en veiligheid in eene geregelde maatschappij, ofschoon men zich deswege in die gemeente vooral niet boven andere gemeenten te beklagen hebbe.

Op den middag n.l. vertoonde zich aldaar het geheele gezin van eenen „stoelwinder:" man, vrouw en kinderen. De bundel biezen, bestendig door het hoofd des gezins gedragen, schijnt, hoe onwettig ook, het patent te zijn tot de vrije uitoefening van het bedelaars- en landloopers-ambt en tevens de sleutel, om, ten platten lande, overal in- en uit te mogen gaan, alles en elke geschikte gelegenheid af te zien en te bespieden, of er links of regts, ongemerkt een schuinsche greep zoude gedaan kunnen worden.

Ditmaal was echter de beurt aan de vrouw. Zij treedt de woning binnen eener dagloonster, weduwe, en onderstand genietende uit de de diakonie-kas der Christelijk-Afgescheiden Gemeente. Niemand aldaar aantreffende dan twee kleine meisjes der weduwe, weet zij deze, onder voorwendsel van gaarne een paar oude klompen of muilen te willen hebben, al zoekende te verwijderen, hoezeer de oudste dezer kinderen kwade vermoedens opvatte en bij eene der buurvrouwen hulp ging vragen. Van dit gunstig oogenblik weet de diefegge zeer behendig partij te trekken, om hare gading uit te zoeken en in haren buidel, die getrouwe medgezel aller landloopers, te verbergen, waarop zij vertrekt.

Eenige minuten daarna laat zich het gansche gezin bij een' landbouwer vinden, om aldaar het onverdiende brood te vragen en te eten. In dit laatste werden zij evenwel gedeeltelijk verhinderd door de onverwachte komst der bovenbedoelde weduwe. Deze toch was van haren veldarbeid huiswaarts gekeerd en had de haar toegebragte schade gedeeltelijk ontdekt. Zij treedt dan ook haastig op den schuwen troep toe, de vrouw dadelijk in het aangezigt verwijtende, dat zij haar een vijfschachten jak ontvreemd had. Bij kris en kras bezwoer de beschuldigde hare onschuld, waarop de weduwe zegt, haar dochtertje te zullen halen, die haar zeer goed zal kennen. De schoone kans tot ontvlugting, haar nu aangeboden, werd in allerijl opgevat; doch evenzeer daardoor, aan de haar waarnemende dienstboden des landbouwers, het zekere bewijs van schuld geleverd, weshalve zij de voortvlugtende vrouw — die, om sneller vaart te kunnen nemen, haar schoeisel al loopende uitwierp — nazetteden, met het gelukkig gevolg, dat zij, door bijkomenden geholpen, haar in het dorp vatteden. Bij de gedwongene uitpakking van den „knikzak" werd het gestolene jak dan ook al spoedig gevonden en dit ergerlijk tooneel eindigde met de misdadige vrouw, op haar bidden en smeeken, weder in vrijheid te stellen. Later bleek het, dat de weduwe *nog* eenige kleinigheden was kwijt geraakt.

Men vraagt: hoe er aan dusdanige ergerlijke voorvallen, ten platten lande geenszins zoo zeldzaam zijnde als men wel zou vermoeden, een einde kome? Hoe men de bedelarij — door de Wet verboden — in waarheid doe ophouden? Of liever: Welke mogen de oorzaken zijn van den zedelijken achteruitgang bij de arbeidende en dienstbare bevolking, welke dus evenzeer de oorzaken zijn van het bedelen en landloopen?

De door de Zeeuwsche Maatschappij van Landbouw benoemde commissie heeft dezen jare dit onderwerp, onder meer verwante, tot een punt harer opzettelijke overwegingen gemaakt, en tevens de middelen pogen aan te wijzen, voor eene dadelijke beproeving en aanwending vatbaar, welke zouden kunnen leiden tot die zedelijke en materiële verbetering in de landbouwende gemeenten in dat gewest.

Zij zegt daaromtrent in: „Het rapport nopens den zedelijken toestand der arbeidende en dienstbare bevolking ten platten lande in Zeeland," door haar uitgebragt — gedeeltelijk geplaatst in het „Kerkelijk Weekblad voor de Nederlandsche Hervormde Kerk: De hervorming, 4den October 1849. No. 40":

„Wat de oorzaken van den zedelijken achteruitgang betreft, zoo vermeenen wij daartoe voldoende aanleiding in de volgende vier oorzaken te hebben aangetroffen:

a. *In eene verwaarloosde opvoeding.*

b. *In de geringe ontwikkeling der verstandelijke vermogens, in verband met het weinig of niet gebruik maken van het onderwijs.*

c. *In het geïsoleerde of verlatene van haren toestand.*

d. *In het onbedachtzaam verleenen van onderstand en het zoo hoogst verderfelijke aankweeken der bedelarij; in één woord, in eene verkeerd begrepene weldadigheid.*"

Aangaande dit laatste punt, hier de hoofdzaak, wordt door bovengenoemde Commissie aangemerkt:

„Ontzettend toch is, vooral gedurende de laatste jaren, het getal der zich behoeftig noemenden toegenomen, en ofschoon men niet kan ontkennen, dat door het gemis van het aardappelengewas juist die jaren drukkend geweest zijn, mag men aan den anderen kant niet verzwijgen, dat daarvan door velen een schandelijk misbruik gemaakt is, en aan de luiheid tot dekmantel heeft gestrekt."

„Hoe velen toch, die zich vroeger schaamden onder de bedeelden gerangschikt te worden, en liever gebrek leden dan onderstand te vragen, hebben dat zoo loffelijk eergevoel als het ware uitgeschud en zich zoowel tot de weldadigheid der besturen, als van partikulieren gewend, om langs dien, meestal meer gemakkelijken, weg, zich van het noodigste te voorzien; ten bewijze daarvan de talrijke veroordeelingen wegens bedelarij in het 5de distrikt, tusschen 1846 en 1847, alleen meer bedragen hebbende, dan het getal der *twintig* vorige jaren, en het medegedeelde, dat, onder anderen in de gemeente Hontenisse, gedurende den verloopen winter, door arme lieden geweigerd werd, tegen 40 cents daags, boonen uit te zoeken, aangezien men met bedelen meer konde verzamelen."

„Het is hier de plaats wel niet, om in het breede over de wijze van bedelen en het geven van aalmoezen, als anderszins, uit te weiden, doch wij mogen in het voorbijgaan niet terughouden, dat het onvoorwaardelijk verstrekken van onderstand, zonder navraag of onderzoek, als hoogst nadeelig te beschouwen is; luiheid en ledigheid aankweekt; alle daaruit voortspruitende ondeugden tot voedsel strekt; onbeschaamdheid en zorgeloosheid vermeerdert, en alle eergevoel uitbluscht; in één woord, dat niets meer den achteruitgang der zedelijkheid bevordert, en alle eerlijke beginselen uitdooft, dan eene *verkeerd toegepaste weldadigheid*, die, hoe zuiver ook in bedoeling, nogtans zoo verderfelijk in uitwerking is, en alle deugdzame ontwikkeling van verstand en hart belemmert en verijdelt."

In het volgende no. van bovengenoemd Weekblad, vindt men het vervolg van het rapport enz., houdende aanwijzing der middelen tot bevordering van den zedelijken toestand.

Aldaar leest men onder anderen:

„De bevordering van kennis en zedelijkheid bij de arbeidende klassen, beschouwt uwe Commissie als een der eerste middelen, om in haren diep gezonken toestand te voorzien, weshalve zij vermeent eerst en vooral uwe aandacht te moeten vestigen:

a. *Op een naauwlettend toezien op gedrag en levenswijze.*

b. *Een meer algemeen gebruik maken van het onderwijs, in verband met eene, aan hetzelve te geven, goede rigting.*

c. *Eene naauwere verhouding tusschen meester en arbeider of dienstbode.*"

Deze punten worden zeer zaakrijk uiteengezet en in een helder licht geplaatst. Mogten ze in Nederland algemeen behartigd worden! De arbeidende en dienstbare bevolking zou, wel verre van uit haren boezem de schrik der maatschappij en het uitvaagsel des menschdoms: *bedelaars, landloopers, dieven en wat niet al*, voort te brengen en met deze gevangenissen — met de aankleve van die, zoo kostbaar voor den Staat — te vullen; eene waardige plaats in de maatschappelijke rijen innemen, haar, om haars werks wille, toekomende — en alzoo met nijvere hand de algemeene welvaart bevorderende, rijkeren zegen kunnen verspreiden over het lieve vaderland.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.